

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

Η ΣΤΗΛΗ ΜΟΥ

Ρίτ-σε. Δεν ξέρομε τι γράψαμε για σένα εις τὰ προηγούμενα. Ἡ Φτωχούλα γειτονιά εἶνε ἕνα μικρὸ κομφοτέγχνημα. Μὰς ἤρθε ἡ διάθεσις νὰ τὴν... κλέψουμε. Ἐκπράζομεν ὅλην τὴν χαρὰ μας διότι ἀπὸ τὸ περιοδικὸ μας βγήκεν ἕνας καλὸς ποιητὴς μαζί με μερικὸς ἄλλους. Γράψε λοιπὸν ἀφ' οὗ τὴν ἔπαυες πιά καὶ σὲ ἄρπαξε ἡ Μοῦσα ἀπ' τὰ μαλλιά. Μὴν τὴν ἀφήσης νὰ σὲ πᾶν σ' ἄλλο δρόμο. Αὐτὸν ποὺ διάλεξες εἶνε ὁ καλλίτερος καὶ τὰ δυὸ θὰ δημοσιευθοῦν. Μὰ δὲ βγαίνεις καὶ στὰ φόρα πιά; Καίρὸς εἶνε!

Καλοῦνται τὸ καθήκον κ. Π. Κ. πολὺ ὁμῶς ἀπλὸ θέλει κάποιον ξετύλιγμα καὶ κάποια ὑποθεσεύλα· ἔτσι καθὼς εἶνε, εἶνε μᾶλλον ἕνα γύμνασμα καλὸ.

Κύριε Μεντζελ. Ἐν ὀνόματι ἐκείνου πρὸς τὸν ὁποῖον γράφεις, καὶ ὁ ὁποῖος δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Ἀρχισυντάκτης, ἀλλὰ ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ Περιοδικοῦ καὶ ἐπομένως ἔγιναν θάλασσα τὰ πάντα, σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ γραφόμενα. Τὰ τραγούδια σου δὲν στεροῦνται τέχνης. Δὲν ἔχουν μόνον ἐκείνην τὴν δροσερότητα καὶ ἀφέλεια ποὺ πρέπει νάχουν στὴν ἡλικία σου. Ὅλο πεσσιμισμὸς βρὲ ἀδερφέ. Ἐμεῖς εἴμαστε γέροι καὶ ὁμῶς βλέπουμε καὶ μερικὲς καλὲς στιγμὲς σὲ τοῦτο τὸν παλιόκοσμο. Θέλουν κι' αὐτὲς τὸ τραγούδι τους.

Κύριε Χρ. Ἀθανασ. Ὅσο πᾶει καὶ στρώνει καὶ ὁ στήθος, καὶ ὅσο πᾶει βγαίνει κρυφὰ καὶ ξεμυτίζει καὶ ἡ ἰδέα. Πολέμησε ὁμῶς καὶ σύντριψε τὸ τέρας τῆς χασιμωδίας! Αἱ λέξεις πρέπει νὰ δένωνται ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην σφικτά. Ἰδίως δταν εἶνε δύο φωνήεντα, τὰ αὐτὰ, λ. χ. νὰ ἀντικρύσουν γίνεται ἀφόρητος ἡ χασιμωδία. Λίγο προσοχὴ χρειάζεται καὶ θὰ τὸ κατορθώσης.

Ἐχεις δίκιο γιὰ τὸν Ἐλιγ. Εἶνε δυνατός καὶ θὰ βγάλει ἔργα μιά μέρα. Σοῦ εὐχομαι τὸ ἴδιο καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος παρηγορήσου μετὰ τὴν Ἐρημο ποὺ δημοσιεύεται κ. Κ. Γ. —Εὐχαριστοῦμεν Θ. Ρ. γιὰ τὰ καλὰ σὰς λόγια, ἀν' ἡμπορούσαμε νὰ σὰς εὐχαριστήσουμε κι' ἐμεῖς λιγάκι ἐγκρίνοντας τὸ κάποιον ποτάμι θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς, ἀλλὰ... ὄχι ἀκόμη. Κάμεν, ἐρωτήσατε τὸν Νεοπτόλεμον καὶ δελεῖτε τοὺς τὴν Ἀκακίαν· θὰ σὰς πῇ, τί τῆς λείπει. Εἶνε μερικὰ πράγματα ποὺ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ προσέξετε τὸν ρυθμὸν. Δὲν θέλομε νὰ κολακεύσωμε κανένα οὔτε νὰ ἐνθαρρύνωμεν ἀσκόπως. Ἀμα βρῆτε τὸ δρόμο θὰ σὰς τὸ ποῦμε ἀμέσως. Μὰ τὴν λευκὴ μας κόμην!

Τὸ ποιητὴ σου γιὰ τὸν Καραϊσκάκη ἤλθε ἄργα. Ἀλλῶς τε τάξιπαι καὶ ἄλλοι! οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ δημοσιογραφοῦν τὴν ποίησιν. Γ. Γ. Τράβα τους ἀπ' τὴν ἀρχὴ κοσκίνισμα γενικὸν καὶ ξαναστεῖλε τα. ἸΔΦ. ἡ Greco. Ὅρα δὲν ἔχουμε πολὺ. Ἦσουν δέκα ἔξ, ἔγινες δέκα ἑπτὰ, καὶ θὰ ἴδωμε τὸν χρόνον τί θὰ βγάλῃς ποὺ θὰ εἶσαι δέκα οκτώ. Νὰ ζήσης καὶ νὰ μᾶς εὐχηθῇς νὰ ζήσωμε νὰ σοῦ ἐγκρίνωμε καὶ τὰ τραγούδια τῆς στερνῆς σου ἀγάπης. Φτάνει ὁμῶς πιά παιδί μου. Ἐχουν κι' ἄλλα σειρά νὰ δημοσιευθοῦν. Μπράβο κ. Στέλλα. Τὰ κατάφερες καὶ μᾶς ἔδωξες μετὰ τὸ Λουλουδένιο κόσμο. Ἐγκρίνεται καὶ σοῦ εὐχομαι μετὰ τὴ ζήλεια κλειδί ν' ἀνοίξης τὰ πάντα! Καὶ καλὴ ἀποκατάστασι, ποὺ λένε! Καταρμένο δέντρο διάλεξες κ. Θεριστὴ τὴν Συκιά. Τὸ Κάστρο σου καλλίτερο, μόνον κατὶ σὰς συμβαίνει μετὰ τὸ ρυθμὸ. Προσέξετέ τον, ξεφεύγει ποῦ καὶ ποῦ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοεῖτε, ἐκτός ἀν τὸ κάνετε ἐπίτηδες, ἀλλὰ τότε σὰς λέμε ὅτι δὲ στέκει ὁμορφα. Οἱ ἱαμβοὶ καὶ ἀνάπαιστοι μετὰ τὸ μπερδεμα αὐτὸ ἀκόμη ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε λιγάκι δυσκολοχώνευτοι στὸ αὐτί: Ὅστε...

Ἀγαπητὴ καὶ φίλη κυρία Σαλώμη. Ἐπιμένετε καὶ ζητεῖτε τὴν «κεφαλὴν» μας ἐπὶ πίνακι. Θὰ σὰς τὴν δώσωμε ἐπὶ τέλους, ἀφ' οὗ ἐπιμένετε οὕτω πως. Ἀλλὰ καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ χάμετε ὅτι καὶ ἡ Βιβλικὴ ὁμῶνυμὸς σὰς. Δέχεσθε; Τότε—ἀνμοῦ μείνῃ κεφαλὴ καθόλου—ἄς μοῦ τὸ κόψουν!

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Ο ΚΙΣΣΟΣ

—Τὰ κατακαυμένα· ποῦ θὰ πᾶνε τώρα; Καὶ τί θὰ γίνουν;

Κι' ἐγὼ συμφώνησα μετὰ τὴν γερόντισσα ποὺ καθισμένη στὸ πεζούλι τῆς μικρῆς αὐλόπαρτας κῦταζε τοὺς μαστόρους σκαρφαλωμένους σὲ σκαλωσιὲς νὰ δουλεύουν μετὰ κλαδευτηράκια καὶ σκαπανοῦλες, καὶ μετὰ τὰ χέρια τους, τραβώντας δυνατὰ γιὰ νὰ σπάσουν καὶ ξεκολλήσουν τὰ κλαδιά τοῦ κισσοῦ ἀπὸ τὸν σφυρωτὸ πασαλειμμένο τοῖχο.

Ἐνα-ἕνα πέφτουν τὰ κατακαυμένα καὶ σωριάζονται γιὰ ν' ἀνοίξουν τόπο σὲ καινούργια μέγαρα.

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΤΗΣ

ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ Α.Ε.Β.Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

μεταφέρονται ἀπὸ τῆς 20ης Μαΐου

εἰς τὴν ὁδὸν ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18

ἐνθα συνεκεντρώθησαν ἅπαντα τὰ

Τμήματα

ΤΗΣ Α.Ε.Β.Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

καὶ μαγαζιά, ἢ γιὰ ν' ἀφήσουν τὸν τόπο ἐλεύθερο γιὰ τὴ μελλούμενη μεγάλη ἀνασκαφὴ τῶν Ἀμερικανῶν. Ποῦ πᾶνε οἱ ἄνθρωποι ποὺ κατοικοῦσαν τόσα χρόνια μέσα; Ποῦ πᾶνε ἀναμνήσεις, ζωὴ, περασμένα, χαρὲς, λύπες; Ποῦ πᾶνε οἱ ἄνθρωποι; Δὲν τοὺς κλαίω. Αὐτοὶ τὰ κάνουν ὅλα καὶ αὐτοὶ

δημιουργοὺν τὴ στενοχώρια καὶ τὴν θλίψη μόνοι τους. Ἀλλοῦ θὰ πᾶνε· θὰ κτίσουν ἄλλα σπιτία θὰ μεγαλώσουν τὰ υπάρχοντα, θὰ τὰ πουλήσουν, θὰ πλουτήσουν, θὰ φτωχήνουν, θὰ ξαναπλουτήσουν, καὶ θὰ πεθάνουν στὸ τέλος! Ἐγὼ κῦτταξα μαζί μετὰ τὴν γερόντισσα ὀλόκληρα πλήθη ἀπὸ σπουργίτια καὶ ἄλλα πουλάκια ποὺ εἶχαν τὸ σπιτί τους καὶ τὰ νοικοκυριά τους μέσα στὰ φυλλώματα τοῦ κισσοῦ, μέσα στὶς τρύπες τῆς ἑκατοχρονίτικης τοῦ παλαιοῦ τοίχου καὶ πετοῦσαν ὀλόγυρα τρομαγμένα τιτιβίζοντας καὶ ἀνοιγοκλείνοντας τὰ φτερά καὶ ζυγίζόμενα στὸν ἀέρα γιὰ μιὰ στιγμὴ, καὶ περιτριγυρίζοντας ἐπίμονα τὰ κεφάλια καὶ τοὺς ὤμους τῶν ἐργατῶν σὰν νὰ τοὺς ἔλεγαν:

—Γιατί μᾶς τὸ κάνετε αὐτὸ τὸ κακό;

Μέσα ἀπὸ τῆς τριποῦλες τοῦ τοίχου καὶ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ βαθύχρωμα φύλλα τοῦ κισσοῦ, πρὸ βαλαν κεφαλὰκια μ' ἀνοιχτὰ στόματα περιμένοντες καὶ φαίνονταν νὰ παραξενεύονται γιὰ τὴν ἀργεὶ νὰ ῥθῇ τὸ σκουληκάκι· γιὰτὶ δὲ ζυγώνουν οἱ μαννάδες, τί κάνουν αὐτοὶ οἱ ἄγριοι, αὐτὰ τὰ μεγάλα θηρία καὶ γιὰτὶ ἀναταράζουν ἔτσι τῆς φωνῆς ὅπως δὲν τῆς ἀνατάραξε οὔτε ὁ δυνατότερος ἀέρας; Γιατὶ αὐτὲς οἱ φωνές, αὐτὸ τὸ ἀλαλητό, αὐτὸς ὁ τρόμος τῆς μαννούλας ποὺ δὲν τολμᾷ νὰ ζυγώσῃ καὶ φωνάζει καὶ κάνει ἔτσι σὰ νὰ θέλῃ νὰ τοὺς πῇ.—Κουνήθητε λιγάκι· τινάξετε τὰ φτερουγάκια καὶ ἔλατε πᾶμε! Σεισμός, καταποντισμός, καταστροφή, κατάρα Θεοῦ! Ἐλάτε! Ἀλλὰ ποῦ νὰ κουνήσουν τὰ φτερουγάκια; Εἶνε τὰ μωρὰ καὶ τὰ ἀνήλικα ποὺ μένουν πίσω ἀνυπεράσπιστα σὲ κάθε μεγάλη συμφορὰ καὶ καταστροφή. Θυμήθηκα τὴ Σμύρνη χωρὶς νὰ θέλω. Θυμήθηκα σεισμούς, πλημμύρες, φωτιές, πυρκαϊές, ξεροζίωμα καὶ ξεθεμλίωμα καὶ καταποντισμούς. Τὰ μικρὰ καὶ τ' ἀνυπεράσπιστα!

Τσίου-τσίου! Τσίου-τσίου!

Τίποτα! Πολλὰ ζητᾶτε! Τὸ φίλτρον ἔχει καὶ τὰ δοιὰ του... Ἐχουν καὶ τὰ ζῶα πανικόν· καὶ τὰ πουλιὰ καὶ ὅλα τὰ πλάσματα. Καὶ ὁ πανικὸς εἶνε τρέλλα! Σὲ λιγάκι ἕνα μεγάλο δυνατό ταυτοχρόνον τραβήγμα ὅλων μαζί, καὶ ὁ κισσὸς σωριάζετο καὶ μαζεμένος ἔκει στὴ ῥίζα τοῦ τοίχου σωρὸς ἄμορφος καὶ μελανός. Μέσα κει ἀπὸ κάτω σωρὸς φω-

λῆς, πλήθος ἀπὸ μικρὲς ζωοῦλες σπαρταριστὲς, ἅπειρα μικρὰ καρδιοχτύπια· οὔτε μάννα οὔτε πατέρας πιά. Τὴν ἄλλην μέρα ἄρχισε καὶ τὸ γκρέμισμα τοῦ τοίχου· ἄλλα χτυποκάρδια· ἄλλες τρεμουλές· ἄλλα φτερουγίσματα· ἄλλα κεφαλὰκια βγαλμένα μετὰ τὸν τρόπο καὶ ἀπορία! Ἀλλὰ πετάγματα τρελλά καὶ φωνές καὶ προσκλήσεις:

—Πᾶμε κακόμοιρα· κάνετε πῶς κουνιέστε λιγάκι· βοηθήστε μας νὰ σὰς γλυτώσουμε!

Μὰ ὁ τοίχος πέφτει σιγὰ-σιγὰ. Οἱ μαστόροι ἀμαρτάνουν σὲ κανένα ἀνοιγμὰ βρίσκουν καμμιὰ φωνή, τὴν ἀρπάζουν μετὰ τὸ ξερβὶ χέρι καὶ δὸς του μιὰ στὴν πλαγινὴ ταράτσα.

Ἐνας, δυὸ, δέκα, δεκαπέντε εἶχαν μαζεσθῇ.

—Πᾶρε ὅε μαυροῦκο! Πᾶρε καὶ σὺ ὅε κοκκαλιάρη! Φάε καὶ σὺ κακομοῖρα, νὰ θρέψῃς τὰ μωρουδέλια σου. Ἐν ὅτι τὸ ὄφθαλμοῦ τὸ πᾶν εἶχε καταστραφῇ καὶ καταβροχθισθῇ· οὔτε κοκκαλιάρη, οὔτε πομπουλο. Ὁ κοκκαλιάρης ἔφαγε καὶ τὴ φωνή, καὶ ὅπως ὁ πεινασμένος φουκαρὸς γλείφῃ καὶ τὸ πᾶν, ὅπως ὁ πεινασμένος δαγκώνει καὶ τὸ ποτήρι καὶ ὅλοι γλείφονταν καὶ ὅλοι ἔσκαζαν, καὶ ὅλοι νιαούριζαν ἀπὸ εὐχαρίστησι.

—Ὁ θάνατός σου ζωὴ μου!

—Ποῦ θὰ πᾶνε παιδάκι μου τὰ κατακαυμένα;

—Ποῦ θεϊκούλα; Τὰ πουλάκια. Αὐτὰ πῆγαν ἐκεῖ ποῦ ἔπρεπε. Ἀν ὥστας γιὰ τὰ ἄλλα, πᾶνε πετάξαν καὶ γι' ἄλλους τόπους. Πράσφυες θὰ γίνουν καὶ αὐτὰ. Μὰ δὲ θὰ χαθοῦν. Θὰ χτίσουν, θὰ νοικοκυρέψουν, θὰ γεννοβολήσουν πάλι.

—Ἀμ' ὁ κισσὸς ὁ κακομοῖρης, 100 χρόνων εἶτανε. Πᾶει κι' αὐτός!

—Ἀμ' ἐσὺ κυρούλα, πόσο χρόνων εἶσαι;

—Γιατὶ ὥστας;... κουνήσου αὐτὴ θέσι σου!

ΛΑΥΡΑΣ

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—Ἀνδριάς τοῦ Γκατταμελάτα.

[Πάδουα]

ΒΙΒΛΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΥΠΟ
ΔΑΒΙΔ ΦΡΙΖΜΑΝ

ΤΟ ΧΑΛΚΙΝΟ ΦΕΙΔΙ

«Έτσι πού λέτε ή μάνα μου, θεός σχωρέστηνε, τις άκουσαν αυτές τις ιστορίες από τη μάνα της, κι ή μάνα της από τη δικιά της μανούλα κι ή γιαγιά της, από τη δικιά της γιαγιά και πάσι λέγοντας. Όταν ξέσπασε λοιπόν ο μεγάλος πόλεμος ομιά στην Έδρα, τριάντα όχθια χρόνια άφώντας τα παιδιά του Ισραήλ πλανιόντουσαν στην έρημο, ανάμεσα στους άλλους αίμαλούς τους πούχανε πιάσει οι Ισραηλίτες από τη χάσσα των Έριμορών, βρόδθηκε κ' ένα παλικάρι, γυνίος μαδιανίτισσας, πού λεγότανε Ντι σάν. Όλη μέρα ετανε κρυμμένος μεσ' οτά λάφυρα και την προμάμια, στο στρατόπεδο του Βασιλεία 'Ιζ, και κατά τό σούρουπο, πού ο ήλιος άρχιζε νά ξεφυγή, πιάστηκεν αίμαλνίσιος.

Έβραια οι άδρώποι του Ισραήλ τονέ σπλιχνιούη- κανε, για τή νιάτα και την όμορφιά του, και δέν τονέ σκοτώσανε καθώς σκοτώσανε όλους τους άν- θρώπους της Βασάν, άντρες και γυναίκοτάιδα, μιά κι ετανε μαδιανίτης. Μόνε του παραχωρήσανε μιά γωνιά για νά κινήση άναιμοσί στη φυλή του Γκάθ. Πήγε κι ή μάνα του, ή Κετουρά για νά του κάμη συντροφιά και στήσανε και για τους δυό ένα τσαντήρι.

Είχε γνωρίσει δύο τό στρατόπεδο, από τη μιά γο- νιά στην άλλη, τού νεαρό Μαδιανίτη με τή όνειροπόλα μάνα, την άδωα και πονεμένη θωριά και τή μα- κρινά φηδιστά μαλλιά. Και περπατούσε, πέρα δώθε, τού παλικάριού μέσ' στο στρατόπεδο, ορμηό και ουλλο- γισμένο. Από πάνω ο πυρωμένος δίσκος φλόγιζε και ζάλιζε τό μυαλό, κι από κάτω έκνηνε ή φλογισμένη άμμουδιά και μεθόσνε όάν τό μπροσκό τις καρδιάς.

Μά τό παλικάρι δέ γνωρίζανε καθόλου. Τή μέρα ορολοόως κατά τό ποτάμι Άρμών πού κυλούσε γαλήνια μέσ' στο χωριονόδακι Άρπερ κ' έρχοινη την πατιονιά για νά φραόνη και κατά τό βροδάκι σκαρ- φάωνε ψηλά στο λοφίοκο του Γκάθ, αντίπερα από τό βουνό και φουόσνε μέσ' την καλαμίνη φλογέρα του πού είχε φτιάξει μοναχός. Έπαιζε και τραγου- δοόσε, περπατώντα μεσάνυχτα. Κ' ή μεγάλη σιγαλήνη έρημιά λές και συγκαρπούσε για λίγο τον πύρινο άνα- σασμό της κι άρπιάζοιταν ν' άκούση τό νεανικό τρα- γούδι. Και σά λάγγεμα γλυστορούσε στον άέρα, άνει- ποτα θλιμμένο, κ' έμοιαζε σά παρόπινο νυχής πού άταλοφούνε. Κ' οι ούρανοι γεμίζανε μυστήριο, και τ' άστέρια ορνούσανε, κ' οι γυναίκες πού καθόντου- σαν αντίπερα από τό βουνό, ξεπορίζανε με τή ται- ρια τους κι άφουγκραζότανε με στόμα ορθάνοιχτο τό άνεπάρτεγο κελιάδιόμα. Μά πότε πότε, ο λεβεντι- νός πετώντας άγκιστρι και φλογέρα τραβόσνε την ήμέρα κατά τ' άμμουδερά λημέια του Μοάβ και τη νύχτα πηγαυοερότανε ο έρμιοτοπιές όπου ποτές δέ φάνηκε ανθρώπινο άχνάρι. Κ' εταν στή νεκρική σιωπή και στο πυκνό σκοτάδι άνιχνόσαν από μα- κρυά τα ούρλιασμα κανενός πειρασμένου λίκου λές και ξεπνέοσνε άπ' τό μεθόσι του και χυμόσνε κατά κεί.

Κ' ή μανούλα του ή καϊμένη ποτές δέν τότες μπόδιζε νά πηγαίη όπου του γουστόζι... Μονάχα μιά φορά δέ θέλησε νά τ' άφήση, τότες άκριβός πού γινότανε τό μεγάλο γουστόζι στήν Άβερ Σινάιμ και ουνάζονταν οι κοπέλες μπρός στη Μπαλ

Πεώρ για νά στήσουνε τό χορό τους και νά προσφέ- ρουνε τη θυσία της Παρθενιάς τους.

Μιλούντα άνεβαίνανε κεί πέρα, από τή μακρινά κι άπ' τή ομιονιά. Θέλησε, πού λέτε, κι ο Νισών νά βρεθίη κι' αυτός στή Σινάιμ. Άλλ' ή μανούλα δοκίμισε νά τόν έμποδιση, λέγοντάς τον: Μην πη- γαίνεις, γίόκα μου, μην πηγαίνεις! Άν άγαπάς την νυχούλα σου, παλικάρι μου, μην πηγαίνεις! Κεί πέρα θά χορεύουν οι κοπέλες, ποτές οι πιο όμορφες παρθένες στο ντιονιά... Μην πηγαίνεις παιδί μου!

Μά τό παλικάρι γρή δέν έκατάλαβε από τή λόγια της μάνας του... Όσοσος όλος ο κόσμος είχε μάθει τό μουσικό κι' ο καθένας τό ψιθύριζε στο γεί- τονά του, κι' όλοι κοινούσανε τό κεφάλι λέγοντας: Ά έτσι λοιπόν; Είπ' άπ' τη φυλή των Δωδανέιμ α- τέος ο λεβεντινός...

Οι Δωδανέιμ, πού λέτε, ετανε μιά μικρή κι' άσημη φυλή πού πολλά παράξενα λεγόντουσαν για δαύτη. Λέγανε, παραδειγματός χαρά, πώς όποιος από δαύτους θ' άμυλεσε στήν γυναίκα τό σβανά, την ίδια χρο- νιά έπρεπε νά σφαλίση τή μάνα του. Γιατί δέν άγα- πούσανε όάν τόν άλλους κόσμο, οι περιέρχοι άντοι άνθρώποι. Δέν έπιάνανε την άγάπη μ' ένα λάγγεμα γλυκό, παρά μύλη τη φλόγα της νυχής του, κι' όλο τόν καπνό της καρδιάς τους, μ' δλη τη λαύρα των σιλάχων τους είξεραν ν' άγαπήσουν.

Όλο τό είνε τους φλογότανε, άπ' τό νυχάκι τού μικρού δαχτύλου ίσαμ την τέλη του κεφαλιού. Η καρδιά τους γινότανε καμίνη ή σάρκα τους άρχιζε νά σιολνώνη κι' ή νυχούλα τους σιγοτρεμούλιαζε όάν τό λυχνάρι πού πάει νά σβύση...

Κ' ή άραχλή μάνα τό γνώριζε αυτό. Έτσι δά, είχε πεθάνει από άγάπη, τό ταίρι της, πριν έκινει χρόνια, έτσι δά είχε σβύσει και τ' άδερφάκι της, πάνω στή νιάτα του.

Είκοσιένα χρονών ετανε, πού λέτε, και τό παιδί της ο Νισών, κι' ούδδ ποτές του είχε άντικρύσει, ίσαμ τότες γυναίκας πρόσωπο μ' άσημωμένη όμυλία.

Υστερα από λίγο καιρό, ένώ πηγαυοερότανε τό παλικάρι στο στρατόπεδο, ορμηό, θέλησε ξάφνου νά σκαρφαλώση στή κλώνια ενός δέντρου με σκοπό ν' άδράξη τή μικρά άγριοπεριότερα μιάς φουιάς. Ένώ βροικότανε ψηλά στο δέντρο, χαμηλώσε ξάφνου τή μάνα και τή βίλε... Μιά κοπέλλα πού στεκόταν από κάτω...

Κάτι σά μεθυσιτική νάρκωσι ένωσε νά περνάη άπ' τό κορμί του και νά πυρώνη όλο του τή σιλάχια. Για μιά στιγμή ένιωσε την καρδιά του νά λυγώνη... Κ' εταν κατέβηκε άπ' τό έντρο έχασε την κοπέλλα από μπροστά του.

Μ' αυτός λόγο δέν έβγαλε σέ κανένα και τράβηξε τό δρόμο του. Ένα μονάχα είχε μυριοτεί πώς ή κοπέλλα ετανε από την πέρα μεριά του βουνού, πώς τό προσοπάκι της δέν τό σκέπαζεν ή όμυλία, κα- θώς συνηθίζουν οι άνθρωποι, κεί πέρα. Δρόμο άρι- νει, δρόμο πιάει θέλοντας νά φτάση αντίπερα στο βουνό...

Όταν σφαλνέοσε τή μάνα του έβλεπε τη φρεγγαρο-

πρόσωπη μορφή της νά τονέ φωτίζη κι' εταν άνοι- γε τα βλέφαρά του την έχανε από μπροστά.

Και περπατούσε και περπατούσε και διάβαινε σπα- τες κι' έρμιοτοπιές κι' ούδδ στιγμήν έστάθηκε νά ξα- νασάνη. Όπου, περπατώντα μεσάνυχτα φτάνει στή Σουκωό.

Μόλις άντίκρυσε κάποιο καλυβάκι, στάθηκε από μακρυά τό παλικάρι και κοιτούσε. Είχε μαντήρι πώς εκεί δά βροικόταν ή κοπέλλα. Και φύλαξε με- ρόνυχτα καραούλι από μακρυά πότε στεκόμενος ψηλά στο ραχοβούνι πότε βυγλίζοντας πέρα άπ' όνα βουνό.

Κ' ένα άπόσπερο, πού είχε ξεφυγίσει ο ήλιος μεσ' ος λαγγέματα κατέβηκε ή κοπέλλα νά λουσθί στή ποταμό δίχως καμιάν ίσοπία.

Κ' ο Νισών την άντίκρυσεν διορδυνη...

Τότες ένιωσε την καρδιά του νά λυγίση και την όρι του νά γίνεται άσπρη όάν τόν δαβόσθη πού ήγ- ζουσε στήν κοιλιά της Ισριχό.

Κ' εταν ένός, μετά σαραντά μέρες, στο σπυτικό στή μάνα του, πέρα από τις 'Ιγίς Άβαρσέιμ, δυσκο- λεύτηκε ή κακομοίρα νάν τονέ γνωρίση. Σάν ή κάη γλυστορούσε κ' ετανε οκείλεδρο ουσό.

Στην άρχή δέν ειπε λέξη. Μά όλο λίγο έπρεσε άπ' ό- πίδα στήν άγκαλιά της Μάνας του κι' άρχισε νά κλαίη και νά μούρτσι.

Πήγε και έκαλώθηκεν ύστερα μέσ' στή σκηνή του και δέν κοίτησε τρεις ολάκαρες μέρες. Την τε- τάρτη μέρα, πού λέτε, τό κατά τό μεσάνυχτα, μέσ' στή γαλήνη του σκοταδιού, ζήτησε νά του δώσουνε τη φλογέρα. Άρχισε νά παίζη κι' εταν ο σκόπος τόν πονεμένος. Και τ' άστέρια σά νά τρεμούλιασανε τή φυλή των δέντρων έθουβάνηκαν κ' ετανε τρε- τραυόσι σά μοιρολόι πού δέν τό ψιθύρίζουνε γυλή ανθρώπινα παρά μιά καρδούλα πού πάει νά γαρίση. Τέλος πιάσε τη φλογέρα και την έκανε συντήριμα. Και ξαναπαλάσισε στή γωνιά κι' ούδδ καν έσανκου- νήθηκε.

Σάν τό κερδί σιγούλυνανε ή σάρκα του και τρεμού- λιαζε ή νυχούλα του όάν τό καντήρι πού πάει νά σβύση.

Μά τό παλικάρι τίποτες δέν είχε νιώσει, τίποτες δέν ήξευρε. Μονάχα ή άραχλή μανούλα πού γνώριζε τό μουσικό τήχεν όλα μαντήρι.

Τις ήμέρες εκείνες, σαραντά χρόνια άφώντας ά- χανε βίη από την Αίγυπτο, στήσανε τό λημέρι τους τή παύα του Ισραήλ πέρα στην έρημιά. Και τό στρατόπεδο άπλωνόταν άπο τή 'Ιγίς Άβαρσέιμ ίσαμ την άλλην άκρα της Τσαλμών και τών Όβόθ.

Κ' ετανε σκηνώσι όλες οι φυλές. Μιά έδώ, μιά παραπέρα, έδώ καλύβεσ εκεί τσαντήρια, πού πέρα στενιόλες.

Τόν τρίτο μήνα, κατά τό μεσημέρι, έτρεσε κάποιος Ισραηλιτής άπ' την άλλην άκρη του στρατόπεδου, άπ' τη 'Ιγίς Άβαρσέιμ.

Δέ είχε λύσει τό ζωνάρι του, μηδέ χαλαρώσε τό σκουνοκαπουτό του, μήτε πιάζει τό τουλάπι της κεφαλής, γιατ' ετανε πούλν βιαστικός κι' άρχισε νά ίσορμη με γρηγοράδα, δίχως καλά νά πάρη άποσα- σμό, όλα τή θάμματα πού γινόντουσαν εκείνη τη στιγμή, στην άλλην άκρη, στίς Όβόθ, και πού τάχες δέ με τή μάνα του, κείνο δά τό προινό! Ένα χάλκινο φεΐδι είχε στήσις ο Μωΐσης πάνω σ' άψηλό δέντρο, δέμνιο σ' ένα φλάμπουρο και με τη μούρη στραμμένη προς την άπεραντισμένη της έρημιάς. Όποιος άρρωστος κοίταζε κατά πρόσωπο τό φεΐδι—ένιωθε στή στιγμή την άρρώστεια νά φεύγη άπ' τό κορπάρι του.

Όλοι τόν άκούσανε μ' έκπληξη. Κάποιος άνοιξε τό στόμα και έέχασε νά τό ξανασφαλίση. Μά γυναι- κούλα πού μαγειρεύε στην πορτούλα της σκηνής της λυγιάι μάνα μέσ' ο' ένα τσουκάκι κοκκώλους κι' έπρεσε πάνω στο ζεματιστό άγγείο της. Ένος γέρος έξηγτάρος πού καθότανε στο φεΐδι του πεζουλιού γιά νά λαστή πηόηζε γεράτος όρεξι και ξεκινούσε για τή Όβόθ Τ άκουσε κι' ένας νίος λειρίτης, κι' άμέ- σως έπρεσε με τό πρόσωπο κατά ρής και τή χείρα άψηλά—κι' όλος ο λαός έπρεσε με τό πρόσωπο κατά ρής και προσκυνούσε.

Ακόμα κι' ή Κετουρά, ή μάνα του Νισών μάς είχε κάτι μυριοτή έκανε τή μάνα της τέσσαρα και τενωσες τ' αυτή της. Μιά δροσιά έλπίδας ένιωσε νά ραντίζη τό στεγνό της κορπάρι...

Σούσουρο κι' άναμυρομυρούλα πέρα στην Όβόθ. Στίς ράχες και στή φρύδια των βροχών, πλήθος και πλήθος ετανε συνογμένο Χιλιάδες άντρε με τις φαμύλιες τους.

Και ψηλά ψηλά στο κορφοβούνι πού κοιτάζει κατ' άντικρό στή Νεβό έπλάνταζε ένα φλάμπουρο κοκκί- νόφωρο και τό φλάμπουρο ετανε κορφομένο σέ σιελιάρι και στή σιελιάρι έπάνω ένα χάλκινο φεΐδι. Τόχες φρειάζει ο Άωλάβ, γ.ός του Άχισαάχ άπ' τη φυλή του Λάβ. Τόχες δώσε ένα σχήμα Σα- φείμ έτοιμο νά πετάξη. Η κοιλιά ετανε μακρυά

πό πιδάμις και τό πεσί του, δαχτυλιόωτο με μι- κρές κυλινδρικές, σκαπασμένο με σκληρά λέπια. Τό κεφάλι του ετανε δλοστρογγυλό και δυό πρό- σια μάτια βυγλίζανε κι' άστράφτανε μέσ' άπ' τις μι- κρές κόρες. Τό στόμα ορθάνοιχτο και μιά γλωσσό- του γαλιστήρ ξεπετιόταν έξω.

Έργο μυστηριώδες, έργο καλλιτεχνικό.

Κ' άστράφτε τό φεΐδι από μακρυά και φλόγιζε μέσ' στο λιούτρε...

Και τό συνογμένο πλήθος κοιτούσε προς τή φυλή. Ένα ίερό όγος και μιά πνοή κατάνυξης πέρασαν άπ' όλο τό στρατόπεδο. Κ' έπεφταν όλοι κατά ρής και προσκυνούσανε κυριευμένοι από μουσικό δέος.

Στίς πρόποδας του βουνού, έφτά βομφοί πάνω ο' έφτά ψηλόματα ετανε χτισμένοι κι' οι Ιερείς με τή φυλή. Ένα ίερό όγος και μιά πνοή κατάνυξης πέρασαν άπ' όλο τό στρατόπεδο διαλαλόντας:

—Ποίος έχει πάνω στο κορμί του άρρώστεια, άλγασμα, πληγή, άς πηγαίη νά θεματισθί μπρός στο βομφο, για νά γινήη και νά γλυτώση άπ' τό κακό.

Και κουβαλόσνε ο λαός τους άρρώστους, τους πλη- γασμένους και τους σκακίγους, και μαζί μ' αυτούς έφτανε δαμάλια και κριοις κι' άγνάκια και περι- σπράνια και τρυγόνια και σιμυδάκι μουσκεμένο στο λάδι ο' καθένας κατά τή δύναμη του πονυ- γισι του.

Και ζυγώνανε πρώτα πρώτα όλοι έκείνοι πού τότες ετανε άρρώστοι τή έρπετα κι' έρχόντουσαν κατόπιν ίσως ίσως άρρώστοι.

Επρόβαλε τότε και ο Πινέας, γυνίος του Έλσάαρ παιδί του Άαρόν κι' δλη ή συναγωγή των Ιε- ρών άκλουόσνε ος παράται, έφτά έφτά σέ κάθε σιελό. Κ' ο Άρχιερέας κρατούσε στο χέρι τό θυ- μιάτό με τό λιβάνι κ' ετανε ντυμένος στή χρυσά τ' άμια, με τό γαλάζιο χιτόνιο και με τό έφρόδιο, με τή κρούα και με κουδουνάκια στην άκρη της χλαίης, κι' όλοι οι Ιερείς ντυμένοι στους λευκούς χιτώνες πούδουσαν πυρούς άναμμένους. Και λάμ- πει ο παρσοί και τριλίζανε τή κουδουνάκια και περικυλνώναν οι ίερείς τους βρομούς, ψάλλοντας θυμιάτες. Ο κανός πούβγαυε άπ' τό θυμιάτο σπνιάιζε κάτι όάν σύννεπο πού σκέπαζεν όλο τό στρατόπεδο. Και τό πλήθος γονάτιζε, και τό πλήθος προσκυνούσε κ' ι άρρώστοι νιώσαν τόν έαντί τους νά γινήη και νάχρηται ο σ' άγχαλά.

Τόν πέμπτο μήνα, στίς έφτά έπάνω, ήρθε κατά τό μεσημέρι κ' ή Κετουρά ή μάνα του Νισών, στίς Όβόθ, φέροντας τό γίόκα της μαζί της. Κ' οι Όβόθ άνοιόσανε μέσ' στή μεσημεσιάνη ντάλα και τό χύμα της έμμοιούδας έμοιαζε σά κιντήρα δια- μάντια πυρομένα.

Τό πλήθος είχε καταφύγει μέσ' στή τσαντήρια και κάτω άπ' τή σκαμάνια κι' ή βροσούλα πού κυλούσε σέ μιάν άκρη ές ός βράχον άγνιζε μέσ' τό λιούτρε.

Ένα σκυλί πού στεκότανε πλάι κοίταζε με γουρλό μάτι και κρηιαστή τη γλώσσα τιν.

Ότόσο ψηλά από τό βουνό, κατάνιχνε από τη Νεβό, τό χάλκινο φεΐδι μαράμενε βυγλίζοντας όλό- γρη στήν άπεραντισμένη της έρημιάς, κορφομένο στο σιελίρι, πάνω στο φλάμπουρο. Τό βλέμμα του άστρα- ρε μέσ' στή πυρωμένη γαλήνη.

Κ' ή Άραχλή μάνα όηνηόσνε τό παιδί της άκουμ- πομένο στο μπράτσο της πού δέν μορφοόσε νά στήη τή ποδιά του. Κ' ετανε κτερινο όάν τό σαφρήνι κι' εταν έφρασ μεσός στους βομφούς σωφιστήρες κατά ρής.

Και όρκωνε τη θολή του ματιά κατά τό φεΐδι, και τό κοιτούσε σπηλά, ώρα πολύ... Ξάφνου έκτόσνε τό βλέμμα κι' άρχισε νά κλαίη παραπονεμένα. Τά τρέ- μουλα χείλη του κάιη ψιθύρίζανε, μιά λίγο ύστερα άκούσθηκε ή φωνή του δυνιά:

«Δέ γεύω ζωή, μαγκύ μου φεΐδι, άχι δέ γεύεσθι ζωνάριμα. Μονάχα για λίγο άγάπη λαχτάρα ή νυχή μου Όρρανό κ' έρμιο είμαι άπ' τή μικράτα μου, μαγκύ φεΐδακι, κι' ούδδ καμιά γλίσκα γεύεσθι στή ζωή μου. Άλλο δέν έγνώρισα από τη φλογέρα μου πού με δαΐτη ξεμυστηρενότανε τόν πόνο της ή νυχή μου, κι' από τή ψαράκια τού ποταμού, πού είσαν έλαλα, ώμει, και ποτές με μου άποκριθίκαμε λέξι. Έτσι μιά μέρα άντίκρυσε την κοπέλλα—δίχως νά νιώσω άλι μου τί χαλαρώσε έμύλλετο για μένα.

Και τόμια για μιά στιγμή, σά νά με δάγκωνε κακός άστρίτης κι' ένιωθα τό φαρμάκι ν' άνακατέ- βεται με τό αίμα μου.

Γάνε με, καλό μου φεΐδι, άν μπορείς. Μάν δέν μπορείς, άς ξεφυγίσω. Μονάχα νά ξέρω πώς δέ θά σβύση μαζί με μένα κ' ή Άγάπη. Δέ θά σού στήσω βομφο. Για μένα βομφος λατρείας εταίν ή φεγ- γηροπρόσωση Κοπέλλα. Δέ θά σκορπήσω λιβάνι. Τι όλο μου τό αίμα και τή σάρκα έχω προσφέρει για θυμιάμα. Γάνε με καλό μου φεΐδι άν μπορείς. Μάν δέ μπορείς άς ξεφυγίσω. Μόνε νά ξέρω πώς εταν σωστή τό λάδι της ζωής μου, δέ θά σωθί κ' ή φλόγα της Άγάπης. Ανιά ειπε και σούπασε.

Κ' εταν ξεφυγίσος ή μέρα, ποχού βασίλειρε ο ήλιος, βγήκεν ο λαός άπ' τις κρυψώνες και πρόβα- λεν ο Πινέας με τους Ιερείς του.

Κ' όλοι οι άρρώστοι, κι' όλοι οι πληγασμένοι, κι' όλοι οι σκακίγους, σερράμένοι καταγής, σηκώνανε τή βλέμμα κοιτάζοντας τό φεΐδι.

ΑΠΟ ΟΤΙ ΔΙΑΒΑΖΩ

Μά ή φτώχεια του Σοβιετικού Κράτους δέν είνε και ή μόνη αίτια της έλεινότητος του μισθού τού δασκάλου.

Αίτια σπουδαία είνε και τό δ.τι πράγματι τη γνώμη του άπολυταρχικού Κράτους όσον άφο ή την άξία της δουλειάς του δασκάλου δέν την άλ- λαζε τό Σοβιετικό. Για νά πεισθί κανείς δέν έχει παρ ά νά συγκρίνη τό ήμερομίσθιο τού δα- σκάλου με τό ήμερομίσθιο ενός άλλου επαγ- γεματία.

Και λοιπόν, σύμφωνα με τις πληροφορίες πού περιέχονται στο υπόμνημα της Κεντρικής Έπι- τροπής τού Συνδικάτου των Έργατών της Έκπα- δεισεως, στή 1925 τό ήμερομίσθιο τού δασκάλου άντιπροσώπευε μόνο τή 75% τού κατώτατου ήμε- ρομισθίου εργάτη της ύφαντουργίας.

«Σήμερα—λέει ο Άννατοάροσι στο άρθρο του της 24 Σεπτεμβρίου 1926 στην Isvestia—ο δά- σκαλος παίρνει μόνον τή 2/3 τού μέσου ήμερομίσ- θιου τού εργάτη και γενικά μάλς τό μισό εκεί- νου πού έπαυρε στο Τσαρικό καθεστώς».

Κ' έχει πολύ δικιο, έπομένως, ο Σοβιετικός. Τόπος νά χαροκάφω ής άνυπόφορη την κατά- σταση τού δασκάλου.

Οι άριθμοί, πού παραθέσαμε, άποδείχνουν, ότι ή ύλική βάση πού σχολείο κατέβηκε άνάλογα με την έλάττωσι των δημοσίων έσόδων ύστερ άπ' την επανάστασι (στή 1926 τή έσοδα ήταν τή 60% των προπολεμικών) κι' όα ή πραχτική της σοβιετικής κυβερνήσεως δέν έλλαξε σχεδόν τή θέσι, πού κατείχε ο σχολικός προπολογισμός μέσα στον γενικό. Αύτά τή γεγονότα είναι οίαντοι πούλν λίγο εύνοϊκοί για τή σχολική μεταρρύθμιση.

Κ' άναγκασιότα ένα άπ' τή δυό θά προτιμηθί στο μέλλον.

Η νά έλαττωθί κατά τό τρίτο τό σχολικό δίχτυ τό προτολεμικό, ή νά ξεπέση τό ποιοτικό έπίπεδο τού σχολείου κατά την ίση ποσότητα. Στο άρθρο του, πού μνημονεύσαμε, ο Άννα- τοάροσι άποφασίναται καταγορηματικά πώς θά συμβή πλινθνώματα τό δεύτερο. Στή 1913, λέει, τή έσοδα για κάθε μαθητή ήταν 30 ρούβλια, στή 923 κατέβηκεν στή 14, στή 1926 στή 18, ήτοι 40% άπ' όσο ήταν στο Τσαρικό καθεστώς. «Τι θλίψη, έξακολουθεί μάς καταλαμβάνει άθελα όταν σκεπτόμαστε ότι στο Λονδίνο έσοδούσαν 163 ρού- βλια για κάθε μαθητή και στην Νέα Υόρκη 220».

Μά κι' άλλο είναι άξιοσημειώτο—τό δ.τι υπό

ο Νισών ολονυχτίς δέν έκονήθηκε κι' όλο άνι- κηζε σπηλά τό μαγκύ φεΐδακι.

Όταν τό πρωί άνέβαινε στο όρόνο του ο βασιλιάς τού ποτός τή μάτα τιν είσαν δρθήνοικα και γουρλό μέσ' στίς κόρες, σίμπος νά κοιτάζονε τόν ήλιο πού άνιέται. Ο κόσμος ένιωσε πώς τό παλικάρι είχε σβύσει...

Μά ή άραχλή μάνα έξακολουόσε κι' αυτή νά κοιτά χανονομένη κατά τό φλάμπουρο με τό φεΐδι, με μιάν έκφρασι έκείνας.....

ΔΑΒΙΔ ΦΡΙΖΜΑΝ

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—Παιδιάκια χορεύοντα. [Μητρεπείς τού Πράτο Φλωρεντίας].

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—Ανάγκυρον. [Μουσ. Άγ. Μαρίας Φλωρεντίας]

Ο ΠΑΤΕΡ ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΓΕΡ. ΣΠΑΤΑΛΑ

Όταν την αυγή της Λαμπρής εδιδόθηκε η είδησι από το γειτονικό χωριό, πως ο πάτερ Θεόφιλος δεν έπληξε το βράδυ εκεί να σηκώσει την Άννασσαι, το άνησυχο πλήθος που εΐτανε συναγμένο μέσα στην εκκλησία και στο προαύλιο, άρχινησε να ταραχτεί.

— Λοιπόν; Γιατί δεν έπληξε ο παπάς να σηκώσει την Άννασσαι;

— Λοιπόν; Πού εΐνε τώρα και δεν έρχεται;

— Και το ποδοβολητό που άκούστηκε την νύχτα στους δρόμους του χωριού, τι νάτανε; Εΐτανε πειρασμικό ή του πάτερ Θεόφιλου;

Και το πλήθος, άνησυχο και φοβισμένο, έμετάδιδε την άνησυχία του στους ξενοχωριτες έπίτροπους που φέγγανε την άπροσδόκητον είδησι. Άργά τή νύχτα είχαν άκουσθή ποδοβολητά στους δρόμους του χωριού, που κατατρομάζανε τους χωριάτες στον ύπνο τους, και τώρα ή έξερεθισμένη φαντασία του δεισιδαίμονου πλήθους έγέμιζε όλο το χωριό μ' εκείνα τα ποδοβολητά, κ' έθαρούσε πως τάκουε να πλημμυρίζουν όλη την άτμόσφαιρα.

— Μά να πάμε στο σπίτι του παπά; μπορεί να συμβαίνει και τίποτας, εΐταν οι ξενοχωριτες έπίτροποι, αλλάζοντας με άνησυχία το θυμό τους, γιατί τους έγέλασε ο πάτερ Θεόφιλος και τους άφησε να περιμένουν όλη τη νύχτα, χωρίς να πάη, και χωρίς να τους είδοποιήση.

— Και βέβαια να πάμε — εΐταν οι γτόπιοι έπίτροποι, και κινώντας μπροστά, έσύνανε κατόπι τους όλο το πλήθος, που άφησε τελείως έρημη την εκκλησία.

* *

Ο πάτερ Θεόφιλος, ο μοναδικός παπάς σε δύο γειτονικά χωριονάκια, που δεν είχαν τον τρόπο να διατηρούν καθένα και δικό του παπά, εΐχε δημιουργήσει τη συνήθεια, χάρι βέβαια τού ποιμνίου τους, μά και με το άζημιό του, να λειτουργεί μιά Κυριακή στο ένα και μιά Κυριακή στο άλλο χωριό, και γιά να μη μένη κανένας παραπονεμένος, έοικανε την Άννασσαι άποβαδίη τη μιά χρονιά στο ένα χωριό και την άλλη στο άλλο. Κ' έτσι γινότανε γιά χρόνια, ως που ήρθε καιρός που ο πάτερ Θεόφιλος έγέρασε, και τόσο γιά τα γερατιά του, όσο γιάτι δεν εΐχε και την ανάγκη, και μιά και δεν εΐχε παιδιά-σκολιά τι να τάκανε τα περισσότερα, άποφάσισε να σταματήσει τη συνήθεια. Έλαχε όμως εκείνη τη χρονιά γάχη σειρά το γειτονικό χωριό, κ' ή άπόφασι του παπά έκαμ' εκεί πολύ βαρειά έντίπωσι, και τόσο με τα παρακάλια τους, όσο με τα ταξίματα και με τη μεσολάβησι της παπαδιάς, ο παπάς άναγκάστηκε να δώσει το λόγο του πως θα πήγαινε γιά τελευταία φορά.

Έτσι το μεγάλο Σάββατο, άφου προηγουμένως έφαγε λιγάκι μαγειρίτσα κ' έπια και ένα ποτηράκι χροσί, γιά να τονώσει τα γερατιά του, κ' άφου έβγαλε στην τέλη του το φλασκάκι του με το τσίπουρο, που δεν τούλειπε ποτέ όταν έκανε πεζοπορία, διατί έσυνήθιζε να λιγοστεύη τη δίνα του ή να κόβη τη δύναμι του νερού όταν έπανε ιδρωμένος, τραβώντας και καμιά μιά γουλιά από κείνο, έπληξε το χοντρό του μπασιτόνι κ' έξεκίνησε γιά το γειτονικό χωριό.

Η νύχτα εΐτανε γλυκειά, και το άνοιξιμά του νυχτερινό αεράκι έκαμε τον παπά, μόλις έβγήκε από το σπίτι του, να νοιώση στά μέλη του δύναμεις νεανικές. Γύρω έβρασιλευε άπέραντη σιγή, ή ο πάτερ Θεόφιλος εβάρδιζε με ζωηρότητα, χτυπώντας το μπασιτόνι του κάπως δυνατότερα στα στενοδρόμια του χωριού. Έπειτα όμως από λιγάκι, έννοιωσε ιά σφίγγη το κρανίο του σαν κάποιον άδύρητο λαστιγμένο χέρι. Τό μέτωπό του έσκαπάστηκε με σταγόνες κρύου ιδρώτα. Εΐτανε το κρασί. Τόν έπιασε γιάτι τόπιε δραχνικά. Μ' αυτός ήξερε καλά τόν έαυτό του' δεν εΐτανε τίποτας. Έπειτα εΐχε να πάρη και δρόμο, κοντά μισή ώρα, και στο κάτω-κάτω θα καθότανε κάπου ως που να τού περνούσε' ποιανού θάδινε λόγο;

Με τίς σκέψεις αυτές έφτασε στο ποτάμι: σ' ένα βαθύ διάσελο που έγώριζε άποτομα το βουνό στα δύο, κ' από το βάθος του έπερνούσε ένα ποταμάκι, που γινότανε τρομερό κάθε που έβρεχε. Οι δύο του όχθοι ένσυνδόντανε με μιά ψηλή καμαρωτή γέφυρα. Κ' οι δύο πλαγιές του διασέλου έπροχωρούσαν άπότομες προς τις πη-

γές του ποταμού, κ' έκοβόνταν άπ' άλλες πλαγιές, έπάνω στις όποιες καθόνταν άλλες, και καθώς έπροχωρούσε το βουνό, έσημαίνοντανε μιά άκανόνιστη κλιμακωτή αλυσίδα από βουνοκορφές, που μιά καθισμένη στη ράχη της άλλης, έχανόντανε στα βάθη του όρίζοντα. Άπό τ' άλλο μέρος οι πλαγιές του διασέλου έκατεβαίναν όμολά κ' έσβυνόντανε στον πλατύ κάμπο, που άπλωνότανε κάτω από το βουνό. Κ' ίτσι, κάτω στην κοίτη του ποταμού, κ' από τις δύο του μεριές, ύψωνότανε σά δεινδροστοιχία ένα πλήθος πλατάνια, που, καθώς εΐτανε στη σειρά και πλαί στο ρέμα, σκοτεινά και πλατύλαφα, έφαινοντανε σά γίγαντες διαρραμένοι που έφτάσανε στην άκρη του ποταμού διά να χορτάσουνε την άτέλειωτη δίνα τους.

Στά πλαγιά του γεφυριού, κ' από τις δύο μεριές, τεράστιες λεύκες με τις σκοτεινές φυλλοσιές τους έπυκνώνανε τα σκοτάδια του χαμηλού τόπου, κ' όλο το βήθος κάτω από το γεφύρι, γεμάτο με βλάτα, σκοτίνα και κάθε λογής χαμοδέντρια, έμοιαζε με σκοτεινό βράθυρο. Ένα έπιβλητικό μυστήριο έσκέπαζε όλόκληρο το μέρος. Κ' ο δρόμος έρχόμενος από το χωριό του πάτερ Θεόφιλου, έπερνούσε το γεφύρι κ' έτραβότανε από την πλαγιά που έβλεπε προς το μέρος του κάμπου.

Όταν ο πάτερ Θεόφιλος έφθασε στην κατηφορία του διασέλου κ' αντίκρισε όλην εκείνη τη μυστηριακή σκοτεινιά, ένκοιτοσάθηκε: κάποιον δυσάρεστο συναίσθημα φόβο ή διαπάραση την ψυχή του και τόν έκαμε ν' ανατριχιάση. Άπό κάτω ανέβαινε ο άδιάκοτος φλοισβός του ποταμού με τα γοργά του νερά, που τρέχανε σά να βιάζοντανε να φύγουνε φοβισμένα, κ' έγέμιζε όλη τη σιγαλιά. Κ' ή σκοτεινιά ή βαθεία, ή νυχτερινή ώρα, ή έρημη, και τόν τόπου, ή μοναξιά ή δική του, όλα τού έπνυνούσανε στην ψυχή κάποιον άνησυχία και τόν φέρνανε στο νού με ζωηρότητα όσα διηγούνταν οι χωριάτες γιά το στοιχειωμένο γεφύρι.

Έκει, δεν εΐτανε πολλές ημέρες που ή φοράδα του Πέτρου του Άλμπερτ άφινιασε και τρέχα έλειψε να πετάξη κάτω από το γεφύρι και τόν κάρο και τόν καραγωγέα. Κ' ο γυιός της χήρας της Καντάρας ενόμιζε πως είδε κάποια γίδα να τρέχη στά γκαρειά, και καθώς έπληγε να την πιάση, έπεσε κ' έσπασε το πόδι του, κ' ακόμη βρισκότανε στο Νοσοκομείο. Και το παιδάκι του Μυλωνά είδε να τρέχη στά γκαρειά ένα γαϊδούρι με τσιτωμένα αυτιά και να γκαρειά, και τόσος τρόμος τόπιασε, που γύρισε στο σπίτι του στραβοστομιμένου και μισοπεθαμένου, κ' είδανε Θεέ και πάθανε όσο να τόν συνφέρουνε. Και τα διάφορα πειρασμικά περιστατικά του γεφυριού έμερμηγκίζανε στο νού

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—Ο Εὐαγγελισμός.

[Έκκλησία του Άγ. Σταυρού Φλωρεντία]

του πάτερ Θεόφιλου, που νόμιζε πως τάβλεπε κ' ο ίδιος με το μάτια του.

Αυθόρμητα ο παπάς άρχίνησε να μουρμουρίζει ξόρκια και προσευχές, και σε κάποια στιγμή, παρασυρμένος από τόν γυνωστόν ήχο κάποιου τροπαρίου που ψυθιρίζει, άρχησε να ψάλλη δυνατά. Παράξενα ή φωνή του άντηχησε μέσα σ' εκείνη την έρημη λαγκαδιά, και τού φάνηκε πως από πέρα του ξανάλεγε μιά δεύτερη φωνή σε διάφορους τόνους περιγελαστικά τα όσα έλεγε. Έώπιασε, κ' ή καρδιά του έπετούσε σαν τού πουλιού. Κ' έξακολούθησε να βαδίζει μηχανικά, βαστώντας τα μάτια του καρφωμένα μπροστά στα πόδια του, και δεν έκοίταζε πέρα και στα πλάγια του από το φόβο μήπως δει τα φαντάσματα. Μέσα του τώρα έμετανοούσε και γιάτι έκαμε το κατήχη της παπαδιάς του κ' έδωσε το λόγο του πως θα πήγαινε, και γιάτι έπια δραχνικά περισσότερα κρασί, και γιάτι δεν εΐχε καθαρή τη συνείδησι του.

Ός τόσο πέρασε το γεφύρι κ' ένφ περνούσε εΐχε το αίσθημα του άνθρώπου που περιμένει να πεταχτούνε από στιγμή σε στιγμή μπροστά του τα φαντάσματα, κ' έζήλευε τ' άλογα που τους βάσανε στα πλάγια των ματιών τους τα γνωστά πετάγιά να μη βλέπουνε γύρω τους, κ' ήθελε νάχε κ' αυτός από τα ίδια. Πάντα με σκαμμένα τα μάτια του, έπιασε τόν άνήφορο της άλλης πλαγιάς, βιαζόμενος τώρα ν' απομακρυνθή όσο μπορούσε γρηγορώτερα από τόν επικίνδυνο εκείνο μέρος.

Ο άνήφορος τόν έκανε ν' άντιπονηή και να λαχανιάσει, ένφ το άδύρητο λαστιγμένο χέρι έξακολουθούσε να σφίγγη το κρανίο του.

Κοντά στο τέλος της πλαγιές, κάμποσο πέρα από τόν στοιχειωμένο γεφύρι, σε μιά καμψη, έτρεχε μιά βρύση. Καθώς έπερνούσε από κοντά, αισιάνθηκε πως ο οδρανίσκος του εΐτανε φουρνιμένος από τη δίνα, και καθώς εΐτανε τρομερά κουρασμένος από τόν άνήφορο κ' έλαγανιάζε, έπληξε κ' έκάθισε στο πέτρινο πεζούλι της. Βιαζόμενος όμως γιά να φύγη, έβγαλε τόν στόμα του στο κροταλένιο τρεχούμενο νερό κ' έπια σά βόδι με μεγάλες γουλίες, λαχανιάζοντας δυνατά στο τέλος κάθε γουλιάς. Μιά παγεράδα ζωηρή έβύθησε στα σκαλιά του, κ' ο πάτερ Θεόφιλος έβγαλε αυθόρμητα το φλασκάκι με το τσίπουρο και τόβραλε στο στόμα του, όταν τόβραλε, εΐταν άδειο! Η τόν νερό τόν έγέλασε και τόπιε όλο, ή τόν πήρε άδειο, χωρίς να προσέξη. Με μιά θυμωμένη χειρονομία το άντίθωσε στο πεζούλι της βρύσης, κ' έκαμε να καθίση καλύτερα. Τώρα όμως το λαστιγμένο χέρι τού σφγγε το κρανίο πολύ δυνατώτερα.

Καθώς άκούμπησε τις πλάτες του, και τα μάτια του έπέσανε κάτω στην πλαγιά, κ' άποκαίονταν εκεί τού φανήκανε πως έπαίρνανε διάφορα άλόκοτα σήματα. Και σε μιά στιγμή, τού φάνηκε πως δεν εΐτα ε καταπρασμία, κ' άλλόκοτοι κολογέροι, που έπαιφταν από όν ούρανο ψηλοκρεμαστοί, και καθώς έηδούσαν έπειτα ο ένας στη θέσι του άλλου με φανταστική γρηγοράδα, έκάναν όλο το μέρος να στεινοφυογίζη μαζί τους. Μιά ζωηρή Σαλάδα έκαμε τόν πάτερ Θεόφιλο να κλείση τα μάτια του. Τρομαγμένος έσηκώθηκε γιά να φύγη, τα φαντάσματα εΐχαν όρξοιζε να παρουσιάζονται! Μά τώρα ή γή έφενγε κάτω από τα πόδια του και τόν έκανε να τρεκλίζει και να παραπατάη. Έξακολουθισε να βαδίζει έτσι, μα έννοιωσε μέσα του μιά άκατανίκητην ανάγκη κάπου να σωριασθή, μόνο που ζήτησε κάποιο μέρος κατάλληλο. Έξω από το χωριό, ουδάκι που πήγαινε, εΐταν ένα έκκλησίδακι παλαιό μ' έναν σιλόγυρο μισογκρεμμμένο, και τόν έκκλησίδακι εκείνο, από παλιά συνήθεια, έξακολουθούσε να χρησιμοποιη γιά νεκροταφείο. Όταν έφθασ' εκεί ο πάτερ Θεόφιλος, και τόν άναγνώρισε, έμπηξε μέσα στον αϊλόγυρο, και βρισκοντας την πόρτα της έκκλησίας κλειστή, άφου έστράβωσε γιά λίγο άκόμη στη μιά και στην άλλη, έσοριασθηκε πίσω από τόν άγιο Βήμα.

Ένα πλήθος φοροφορισμοί, με την ύγρασία της νύχτας, έβγαλαν από τα υγράματα τών μημών. Ο πάτερ Θεόφιλος έκλεισε τα μάτια του γιά να μη βλέπη, μα οι φοροφορισμοί έληθύναν, έπληθύναν κ' ένηνχαν άμέτρητοι, και δεν εΐτανε φοροφορισμοί, μα φλογίτσες από άνεμέτρητα κεριά, που τα βαστούν σαν οι πεθαμένοι που χορτάζανε κ' αυτοί την Άνάσσαι!

Έλάβομεν. Άλκη Θρύλου. «Η δεκάτη τρίτη άρα». Συλλογή διηγημάτων και πεζών τραγουδιών δημοσιευθέντων άλλοτε εις διάφορα περιοδικά. Ο ίδιος συγγραφέας δεν παραδέχεται ότι άποδίδουν σήμερα πλέον τās ιδέας του. Πολλά άπ' αυτά άνε όμορφα και ειχάριστα, σήμερα, μάλιστα, που ο συγγραφέας των έλάξε και το τυραννισμένο παλαιό ύφος τους.

«Ιόνιος Άνθολογία», έκδομένη έν Ζακύνθη υπό κ. Μαρτίνα Μινώτου με συνεργασίαν της ίδιας, τού κ. Ζωή Παπαντωνίου, τού κ. Μινώτου και άρθρα περί Φωσκόλου, Ντέ Βιάξη κ.τ.λ. Με την διακοπήν έκδόσεως της Κερκυραϊκής Άνθολογίας θα εΐνε τó μοναδικόν περιοδικόν τó άντιπροσωπεύον την έπαιρησιακήν πνευματικήν κίνησην.

Ώσάυτος έλάβομεν τó άριστον Άλεξάνδρινον περιοδικόν «Άλεξάνδρινη τέχνη» με έκλεκτήν συνεργασίαν Καβάφη, Ραζέλου, Αδ. Ταρσούλη, Δηγηματα, ποιήσιμ, κριτικήν τών κ. Μάρνη, Καρακίση, Βρισημτζίκη και άλλων.

Έμπρός από την εκκλησία εΐτανε στημένη ή έξέδρα, στολισμένη με σκοτίνα και με μυρτιάς, κ' έπάνω της έτάκταν οι παπάδες κ' οι ψαλτάδες, όλοι πεθαμένοι και γνωστοί του πάτερ Θεόφιλου, και μαζί τους εΐτανε κ' ο άρχιεπίσκοπος της περφόρειας, που εΐχε πεθάνει κ' εκείνος τόν προηγούμενο χρόνο.

Ο πάτερ Θεόφιλος, βλέποντας τόν έπίσκοπο, καθώς εΐτανε δίχως κερί, έπειδή έπεριέμενε να πάρη από την εκκλησία του, έξάρωσε σε μιά άκρη γιά να μην τόν ίδη. Και μέσα στο πλήθος άναγνώριζε έναν—ένα τους γνωστούς που χωριστούς και ξενοφώριτες, που γιά τριάντα δλοκληρα χρόνια παπάς, σφεδόν όλους τους εΐχε έξομολογήσει αυτός και κατόπι οδηγήσει στη ύστερη κατοικία τους.

Όταν όλο έκείνο τó αναρίθμητο πλήθος έξεκίνησε γιά ν' άκολουθήση τη λιτανεία της Άνασσαι, ο πάτερ Θεόφιλος τάχασε. Γιατί έπαραιτήση πως τόν κοιφάρι τους εΐταν άέρινο, και μέσα έδαυονότανε καθαρά τó δραχνιασμένο τους σκέλεθρο. Ένας φόβος τού έπιλημύρισε τó μέτωπο με κρύον ιδρώτα, γιάτι έφοβήθηκε μήπως λυθούν όλοι έκείνοι οι σκελετοί, και τότες, αντίς να κινήη Πόση στο σπίτι του, θα παιδεύονταν εκεί γιά μέρες και γιά μέρες όσο να τους ξαναταφίσουν και τόν χείροτόν, έκείνο που τόν άντέλειπε, εΐτανε μήπως και περτεδύνουνε τα κόκκαλά τους, και διασπαστηθούνε μ' αυτό ό το πεθαμένοι και τού ζήτησουνε λόγο στη δεύτερη Παρουσία!

Κ' ως τόσο, καθώς έδιαβαίναν άπ' έμπρός του, μερικοί γνωστοί του τόν έγαμετόδουν όπας και στη ζωή και τόν έρωτούσανε γιά τούς δικούς τους, και τού δινανε χαιρετισμούς και διάφορες παραγγελίες. Και μερικοί τόν έστραβοκοιτάζανε και περνούσανε χωρίς να τόν χαιρετήσουν, κ' ο πάτερ Θεόφιλος έθυμώτανε με στενογώρια και φόβο πως δεν τούς εΐχε διαβάσει σωστά τη νεκρικήν άκολουθία, βιαζόμενος να τελειώση.

Κ' όπας έβλεπε να περνούν οι νεκροί, περνούσαν κ' από τó νού του ένα πλήθος οικογενειακές περτεπείες, ζητήματα τιμής και κληρονομιάς, κλειμμές, φόνου, δολοφονίες, πλαστογραφίες, έμπρησμοί, ψευδομαρτυρίες, μοιχείες, ένα σωρό κάθε λογής άδικήματα που τάχε σκεπάζει ή πλάκα, και που αυτός τάξερε γιάτι τού τάχαν έξιολογήθη ό έτοιμοθάνατοι κατά τη στενήν τους έξομολόγησι. Κ' ο πάτερ Θεόφιλος, καθώς έβλεπε να περνούν οι πεθαμένοι, θα ξαναθυμώοντανε όλα.

Όταν έτέλειωσε ή λιτανεία και τόν πλήθος έκίνησε να φύγη, ο πάτερ Θεόφιλος έκρύφτηκε, γιάτι έφοβήθηκε μήπως τόν περάσουν οι νεκροί κ' αυτόν γιά πεθαμένο και τόν πάρουνε μαζί τους. Μά οι πεθαμένοι που τόν είδανε χωρίς κερί, τού ρίξαν άπάνω του όλα τ' άναμμένα κεριά τους. Φοβερές καμίες και φοβερούς πόνους έννοιωσε σ' όλο τó του κορμί, που άναψε όλόκληρο μιά τεράστια πυρκαγιά, και καθώς έπροσπαθούσε να σβύση τη φωτιά και να γλυτώση, άναστήσπε περίτρημος, τελείως χασομαίσιμος, ένφ έλαγανιάζε δυνατά κ' έτρυπούσε ή καρδιά του σαν τού πουλιού.

(Έχει συνέχισιν.)

Οι περιγηθέντες την Έλλάδα συγγραφείς κατά την σύστασιν αυτής ως κράτους, άπερνώουν εις τās έντυπώσεις των, πολλά κεφάλαια διά την άκαμψίαν τότε ληστεϊαν. Όλοι παρουσιάζουν τούς Έλληνας ληστές ως ήρωας μυθιστορηματικούς, μη στερομένους ποιήσεως και ρομαντικότητας. Την έποχην εκείνην ο ρομαντισμός πραγματικώς ήτο εις όλην του την έντασιν, όχι μόνον εις την φιλολογίαν, αλλά και εις τόν τρόπον της ζωής τών ανθρώπων. Ο άρχηγός της νέας αυτής φιλολογίας ήτο ο Βίκτωρ Ουγκώ. Αί πρώται παραστάσεις τού «Ερνάνη» του εις την «Γαλλικήν Κομωιδίαν» είχαν διαείρει τó Παρίσι εις ένα φιλολογικοναγών, ο όποιος προεκάλεσε και θανάτηφόρους άκόμη μονομαχίας. Μερικά σσηνά τού «Ερνάνη» έθεωρούντο ως άκρας υπερβολικά, ιδίως κατεκρίντο ή σσηνή εκείνη όπου ο Δόν Κάρολος Ε' της Ισπανίας, ο κατόπι έκλεγθείς αὐτοκράτορ της Γερμανίας, βγαίνει από ένα ντουλάπι και έμφανίζεται έμπρός εις τόν Ερνάνη, ο όποιος εΐχε συνέντευξιν εκεί με την Δόνα Σόλαν του. Αυτό δεν έμπορούσαν να τó χωνέψουν οι άσθεστοί κριτικοί του γαλλικού ψευδοκλασικισμού.

Ένφ όμως τοιαύται έγινόντο κρίσεις περί τού άπαιθάνου του πράγματος, εις την Έλλάδα συνέβη κάτι παρόμοιον εις τόν βασιλέα Όθωνα. Κατά τόν Σεπτέμβριον τού 1834, ο Όθων, όστις ως ανήλικος δεν εΐχεν άναλάβει άκόμη την βασιλικήν έξουσίαν, έπετείρησε περιόδιαν εις την Στερεάν Έλλάδα. Την έποχην εκείνην ή ληστεία εύρίσκετο εις όλην της την δόξαν. Οι κυριαρχούντες δε άρχησταί ήσαν οι Χονδρογιανναίοι. Αὐτοί έτρομοκρατούσαν την Πελοπόννησον και την Στερεάν.

Ήσαν τρεις άδελφοί, θυηλοί και ώραιότατοι άνδρες, παλληκάρια δε άδάμιστα. Οι όροφυλάκες και τα βαυραρικά άποστασιακά κατεδίκων τās συμμορίας άδικαίους. Άλλ' οι Χονδρογιανναίοι ήσαν από τούς άσπληγέτους. Έγνώριζον όλα τα καταφύγια των βουνών, όλες τις σπηλιές, όλα τά μονοπάτια τών δασών, και έπαρουσιάζοντο εκεί που κανείς δεν τούς έπεριέμενε. Τό όνομά τους ένένεσε τρόμον παντού, και όταν άπεφάσιζε την περιόδιαν τόν ο βασιλεύς, ένεκα αὐτών, ένένευσσε πολλές άνησυχίας ή άπόφασις του εις την Κυβέρνησιν. Κατήγοντο όντοι από τα Καλάβρυτα. Η σφημ των όμως εΐχε διελθίη τα Έλληνικά σύνορα. Αί ληστεΐαι, τās όποιάς εΐχον διαπράξει ήσαν αναρίθμητοι, αι δε κεφαλαί των εΐχον έπι-

κηρυχθή άντι μεγάλων ποσών, ως έκ τούτου προσωρινώς εΐχαν εξαφανισθή.

Ο βασιλεύς έν τούτοις μη άκούσας τās συμβουλάς τών αντιβασιλέων ήρξασε την περιόδιαν του και άφου έπεσκέψη την Λεβαδείαν, μετέβη όπας περάση την ήμέραν του εις τó χωριόν Μάζι. Ο Όθων έξήτησε πληροφορίας περί τών Χονδρογιανναίων από τούς χωριάτας, έκει δε έπληροφορήθη, ότι ο ένας από τούς άρχηληστές εΐχε μεταβή εις την Λεβαδείαν, όπας παραδοθή, άλλ' ο έπαρχος άσכולούμενος εις τās της ύποδοχής τού Βασιλέως, τού άπήνησεν ότι δεν εΐχε καιρόν να χάγη με τοιούτου είδου ύποθέσεις την στιγμήν εκείνην και τού συνέστησε να περάση καμμίαν άλλην ήμέραν, μετά την άναχώρησιν τού βασιλέως, ότε με την ήσυχίαν των θα ήμπορούσαν να κανονίσουν αὐτήν την ύπόθεσιν. Άλλ' ο Χονδρογιάννης άναγώρησας δεν ένεαρίσθη πλέον διά να συνεννοηθή έν ήσυχία, όπας έπεριμένεν ο έπαρχος. Ο Όθων ενείασις τότε δεν έδωόρησε την άντιλήψιν ταύτην τού έπαρχου ως λίαν άετιοκαίριον, τού έκαμεν όμως έντίπωσιν, πως ο έπαρχος δεν τού άνέφερε τó συμβάν αυτό.

Άλλά την αὐτήν ήμέραν ή ιστορία τού Χονδρογιάννη έλαβε δραματικήν πλοκήν, ένθυμίζουσιν την σσηνήν τού Δόν Καρόλου και τού Ερνάνη. Ο άρχαιολόγος Λουδοβίκος Ρώς, ο όποιος συνοδεύε τον βασιλέα διηγείται χαριέστατα αὐτήν. Ο Όθων διμερεύσας εις τó Μάζι, έκάθητο περί μικράν τινα τράπεζαν, όπου εΐχε προγευματίσει πρό μικρού εις τó ύπαθρον. Γύρω του εΐχον συναχθή άρκετοί χωρικοί, άνδρες και γυναίκες, έλθόντες ν' απολαύσουν την θνήν τού ήγέμενός. Οτε ο Όθων έσπρόβη και έδωσε τó σημεϊόν της άποχωρήσεως, παρετήρησεν ότι πλησίον του ίστατο ένας ώραιότατος, άλλ' άγρωπός την θνήν άνήρ' εΐχε βαθύτατον γένειον και έφορούσεν ένδύματα τοσπάνου. Πλησιάζας τόν βασιλέα τού ειπε,

— Μεγαλειότατε εΐμαι ο Ηλίας Χονδρογιάννης και ήλθα μαζίν με τούς άδελφούς μου να πέσω στα πόδια σου και να σού ζητήσω χάριν.

Η στιγμή ήτο δραματικώτατη' ο τρομερός λήσταρχος ήδύνατο να διαπρέξη άσερα έγκληματά, χωρίς να συλληφθή. Έπρωτίμηνεν όμως να μεταβή άπολτος εις τόν βασιλέα και να ζητήσει τó βασιλικόν του έλεος πλήρης έμυστοσύνης. Έτσι ήσαν συνηθισμένοι τότε οι λησταί. Ο Όθων, ο όποιος εΐχεν άκούσει τόσα περί τού Χονδρογιάννη,

δεν έλασε την ψυχραιμίαν του. Εΐπεν εις τόν ληστήν ότι τά έγκλήματά του ήσαν τοιαύτα, ώστε δεν δυνατόν να συχωρεθούν, άλλ' όπας δήποτε ή έκούσια αὐτή ύποταγή του θα συνετέλει εις την έλάφρυνσιν της ποινής και αὐτοῦ και τών άδελφών του, επιστρέφον δε εις τās Άθήνας, θα συνεβούλευε τόν αντιβασιλέα να εΐνε έπεισιχες όσον τόν δυνατόν περισσώτερον. Δεν δίσταξε την σύλληψιν του, διατί ο ληστής εΐχε μεταβή καλή τή πύατα, τόν συνεβούλευσε όπας να μεταβή εις τόν έπαρχον μετά τών άδελφών του και να παρουσιασθύν εις αὐτόν όπας δεσμευθούν έκούσιως.

Άκούσας την άπάντησιν τού βασιλέως ο Χονδρογιάννης, άνεχώρησε περιλυστός και κατηφής. Άλλά δεν παρουσάσθη εις τόν έπαρχον. Έξήκολούθησε την ληστοικήν ζωήν.

Η σσηνή αὐτή δεν διαφέρει πολύ από την σσηνήν τού δράματος τού Ερνάνη. Αί περαιτέρω τύχαι των ληστών, λέγει ο Ρώς, θα έχρησίμευον ως ύλη μεγάλου μυθιστορηματός. Έπερασαν οὖτοι εις την Πελοπόννησον και μίαν ήμέραν έπετέθησαν εναντίον μιάς έπαμείρας τού Αιγίου, έλπίζοντες να πύληματώσουν τόν πολήχητα Ποικίλερ Μυσάος φιλοξενούμενον παρά τού Μεσσηνέη.

Όλα αὐτά εΐνε πραγματικά σελίδες μυθιστορηματος και ή έμφάνισις τού Χονδρογιάννη κατά τó βασιλικόν πρόγευμα, ύπενθύμησε την σσηνήν τού Ερνάνη.

Έν τούτοις οι κριτικοί εις τó Παρίσι κατέκριναν τόν Όγκώ, διατί έπαρουσιάζε τόν άρχηληστήν Ερνάνη ενάτιον τού βασιλέως της Ισπανίας. Η πραγματική όμως ζωή παρουσιάζει συνήθως τά πραγματικά πολύ ζωντανώτερα άπ' ότι τά φαντάζονται αι συγγραφείς και πρό πάντων οι κριτικοί.

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—Κεφαλή Χριστού.

[Έκκλησία Άγ. Άντώνιος Πάδουα]

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΕΝΤΟΣ 100 ΩΡΩΝ

Γαλλία—Ἑλβετία—Λίβανος—Ἀραβικὴ ἔρημος—Περσία—Μπουχάρα—Ἰνδοί—Μεσοποταμία—Ἀρμενία=Κουρδιστάν—Συρία.

ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΥ ΣΩΚΡ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Ἡ ἐντύπωσις διὰ εὐνοίαςθεσε εἰς τὴν Γαλλίαν συμπεληροῖται στὰν σὺν λέγουσι διὰ τὸ ὅρασι
ἐκείνῳ ἴδρυμα ἐν τῇ δεινότητι αὐτῇ εἶνε
γαλλικὸν πανεπιστήμιον, με γάλλους καθηγίτας,
τὸ ἄλλο εἶνε γαλλικὸν νοσοκομειον, τὸ ἄλλο
γαλλικὸν πολυτεχνεῖον, με γολκικοὺς προσποτικῶν,
ἐδοῦ εἶνε πνευματικογιοῖν, ἐκεῖ ὁφρανορφοῖν,
παρέχει γηροκομειον με καλογασίας γαλλίδας
καὶ φέρειντες εἰς τὰς ἐκκλησίας, βλέπετε πὰ γίνεται
λειτουργία ἀπὸ γάλλους πατρίδης καὶ εἰς τὰ
κέντρα πὰ διαβροῦνται γαλλικαὶ ἐφημερίδες, εἰς
τοὺς κινηματογράφους πὰ προφύλλονται γαλλικαὶ
ταυτῇ καὶ πὰ παῖται ἡ μασολογία.

Λοιπόν αυτήν την διττήν έντασιν πώς κάμει
 η Βρυττανία, όταν έπισκεφθεται την Β.Δ. συνοικίαν
 της, που είναι το άμερικανικόν πανεπιστήμιον κτλ.
 και κατόπιν τας λοιπάς έσωπατρίδας συνοικίας
 της όπου σπανιτάς την θρησκείαν γαλλικήν ζώνη
 και κίτρινη. Ή δυνάμει μάλιστα του έν Βρυττανίαν
 πνευματικού άμερικανικού φάρου με τους εις το
 έσωτερικόν άμερικανικούς σταθμούς, έδωκερήν
 τόσον λαχρά, ώστε ήγερθήν ήχημα, μετά ήν
 απελευθέρωσιν της Συρίας και Παλαστίνης τώ
 1918 από των τουρκικών ζυγών, αν δέν έπρεπε να
 δοθί υπό της Κοινωνίας των Έθνών εις την Άμε-
 ρικην και όχι εις την Γαλλίαν ή έντολή της διου-
 κήσεως άπολλήου της Συρίας.

Τὸ ἰθαγενές *συριακὸν* χρῶμα ἐδῶ εἶνε πολὺ ξε-
θωριασμένον λόγῳ τῆς ἐπηρείας τῶν ξένων, διὰ
τοῦτο τὸ παραλείπομεν, διὰ νὰ τὸ σκιαγραφήσω-
μεν ἐκεῖ ὅπου θὰ τὸ εὗρωμεν... ἀτόφιο.

Ὁταν ἐκκίνησεν μετὰ τοὺς αὐτοκίνητον σας ἀπὸ τὴν Βηρυττόν, τώρα ποὺ τοὺς κατοικοῦντες της τὸν βορρᾶν ὁ βυρσανιστικὸς καύσων Ἰουδ θέρους, μετὰ μίαν ὥραν, δι' ὥρας ἀφροειδῶς ὁδοῦ, εὐρίσκει-σθε εἰς ὕψος 750 μέτρων ἀνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, εἰς τὸ γραικόν χωρίον Ἀλσί, ὅπου διὰ σὰς κάμουν νὰ νομίζετε, ὅτι μετεφέρθητε εἰς τὴν Ἑλβετίαν, ὅχι μόνον ἡ δροσερὰ αὐρὰ, ποὺ σὰς καίειται καὶ σὰς ἀνακουφίζει καὶ σὰς φαίνεται κάτοικος τῆς σικῆς ρομαντικῶν πεύκων, ελαιῶν καὶ σικκορεῶν, ὅχι μόνον ἡ συρρίζουσα μηχανὴ ὁδοντοῦ τοῦ σιδηροδρόμου, ποὺ ἀναρχίζεται εἰς τὸν ἀπώτον Λιβανὸν καὶ διέρχεται περιστροφικῶς καὶ διὰ μέσου ση-ραγγῶν κάτοικος τὸν ποδὸν σας, ἀλλὰ καὶ τὰ ξενοδοχεῖα, τὸν διεθνῆ τὸν κόσμον, ποροερχό-μεν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τῆς Ἑβραίων, τὰς χροεσπερίδας τὸν, τὰ χωρο-παικτικὰ τὸν σαλόνι, τὰ σφαιρι-σμυχία, τὴν μουζικήν τὸν, τὰς ὥρας ἀμφιέσεις καὶ τὰ βαμμένα χεῖλιν τὸν κυρίων. Τὴν ἰδίαν ἐνέ-πωσιν σὰς κάμουν καὶ ἀλλὰ υψηλὰ χωρία τοῦ δροσεροῦ Λιβανοῦ, ποὺ διαδέχονται ξενοδοχεῖα μετὰ εὐρωπαϊ-κὸν κοσμό.

ἡ Ἄλκις ἂν ὡς σὰς δοξὴ ἡ ἐκείνην
δρῶσά αὖ ἐνοεῖτε νὰ τουτου-
ριστέε, ὅπως τὸν Δεκέμβριον εἰς
τὴν πατριδα σας, συνεχίσετε τὴν
ἀνταφρικτινὴν σας πορείαν, — οἱ δρό-
μοι σὰς τὸ ἐπιτρέπουν—μέχρι τὸν
κορυφὸν τοῦ Λιβάνου, εἰς τῆος
2500—3000 μέτρον σὰς ἀνά, ὅπου
θὰ εὐρητὴ αἰωνοβία χιόνια, ὅπου
δὲν θὰ ἡμπορεῖτε νὰ πιετὸ τὸ παγω-
μένο νερὸ, ὅπου τὴν νύκτα πρό-
πει νὰ διπλοκουκουλωθῇτε, διὰ
νὰ μὴ ἐξυλίσσαστε ἀπὸ τὸ δριμύ
ψυχός, ὡς ἔαν ἀνῆλθατε τὰς
Ἄλτικαι.

Ἰὼν δὲν θὰ φύγετε ἀπὸ τὸν
 Λιβανὸν μὴ μόνον διὰ ἐντυπώσεις
 αὐτὰς. Ἐδὼ εἶνε τὰ ἡμέρηά τῶν
 Μαρωνιτῶν, ἐνὸς ἀρχαίου δηλαδὴ
 χριστιανικοῦ λαοῦ, ἐργατικοῦ καὶ
 φιλησυχῆς, τελοῦντος τὴν λειτουργίαν
 του εἰς τὴν ἀρχαίαν οὐρανίαν,
 ἔχοντος ἐθνάσχην μαρωνιτὴν Πα-
 τριάρχην, μνημονεύοντα τὸν Πά-
 παν, καὶ ζῶντος τὴν παροπαρόδο-
 νον βιβλικὴν ζῶσιν του εἰς τὰ
 σκαρφαλωμένα ὡς ἀποστολὴν χω-
 ριονόμαζα του, καταιγισμένου δὲ
 εἰς τὴν μεταξουργίαν, τὴν καλλιέρ-
 γειαν τῆς εἰλαίας, τῆς ἀμπελοφυωγῆς
 ἀπὸ τὰ ὅποια ἐστρωτολογιήθησαν

οὗτοι ἐξολοκότοιοι τοῦ Σολομῶντος, διὰ τὴν κοπήν τῶν κερδῶν τοῦ περιφρονοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, οἵποια ἐφελονέησαν ἐνθροισαυδῶς τῶν Σταυροφόρων, δταν κατεβύοντο τὴν ἀπολυτρώσων τους ἀγίους τόπους ἀπὸ τοῦς μουσουλμάνους καὶ εἰς τὰ οἵποια διεπράχθησαν τῇ ἀνοχῇ τῆς Τουρκίας ὑπὸ τὸν Δρουζὺν τῆς Συρίας κατὰ καιροῦς τρομερὰ σφαγὰ, διαχροντοῦς δὲ τοῦ μεγάλου πολέμου κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀξεμὰ πασῶς εἰς τὸν ἐξ ἀναιδέως θάνατον χιλιάδες ἰσλαμὶ ὑπάργους.

Τοῖων ὥρων αὐτοκρινιτὰ ἀπὸ τὸ "Αλεξ, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν "Ελβετίαν, διὰ τῆς ἰδίας ἀμοιροῦς τῆς βασινοῦς παραλήλυθας τῆς ὀδοντοῦς αἰθοροδρομικῆς ραγιμῆς, ἀπ' οὗ σὰς ἀναβήσῃ εἰς ὕψος 1487 μέτρον καὶ σὰς τέσσην μὲ τὰς ποιητικώτερας φυσικὰς εἰκόνας, κήποις, δάση ἀπὸ εὐκαλύπτους, συκομορέας, δωμασθενάς καὶ ἰδίως πεῦκας, σὰς γοητεῖας μὲ χαράδρας, μὲ κορινθίαν νερά γάγραφα κυροῦστίλινα νερά, σὰς καταβιβάζει εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μπένια, ὅπου ὀλίγον ἀριστερὰ εὐροκονιτὰς τὰ θαμνίσια ἐρετρία τὸ πρὶν φημίον Βαλ-βῆκ, τῆς πόλεως ὅπου ἑλαττετο δ "Ήλιος Πρὸς ἀνατολὰς καὶ Β.Α. ἐκτείνεται ἀπέραντος, μονότονος, ἀεὶ δος καὶ πορτοπλοῦμένη τὸν φλογεροῦ ἡλίου πεδίοις, φθάνουσα μέχρι καὶ πέραν τῆς Παλιμύρας, τῆς πρωτεύουσος δηλαδὴ τῆς περσιωνίου Ζηνοβίας, παρέχουσα τὴν ἐνύπσιον ἀφρικανικὴς ἡ ἀραβικῆς ὄρημον, γεμίστη μυστήριον καὶ ἀγρίοτητα, εἰς τὴν ὅταν διακινῶνται νομάδες ἀραβες βεβουῖον, πάνοπλοι καὶ ἄγριοι τὴν θύνη, ἔχοντες συντρόφους δὲ δοσιμάδας καὶ τὰ γιδια, ὥς οὐ συνάμφοροι ταν τῆς ἀφρικανικῆς καὶ ἀραβικῆς ὀρημοῦ.

Προχωρεῖτε ἐπὶ 15 περίπου ὥρας πρὸς ἀνατολάς, πρὸς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ πάντοτε διὰ

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—'Αγ. Καικιλία.

[Συλλογή λόρδου Elche]

μέσου ἀγρίου περιβάλλοντος καὶ φθάνετε διὰ τῆς νέας ὁδοῦ, ποὺ ἥνοιζε ἡ βρετανική κατακτητικὴ εἰς τὰς παρὰ τὸν Εὐφράτην πόλεις *Kérkela* καὶ *Nékeren*, ὅπου, ὡς εἶπουν καὶ ἂ' ἴστε, εἶνε τὰ ἱερὰ προσκυνήματα τῶν *Sixtén*, τῶν ἀπολιωμάτων γενοῦ Μανσουλεῖται τοῦ Ἀ' *Alah* καὶ *Xousén*, τοὺς ὁποίους· ὁ πατριὸς τῆς μουσουλμανικῆς αὐτῆς αἰρέσεως ἔχον θεοποιήσει.

Εδώ, κύριοι, δεν είναι η Μεσοποταμία εκείνη την οποία εννοούμενος εις την παραπάνω Βαδίστην, άλλα πραγματικά Περίοι και Ἰνδία Μπουκάρα. Δίδει γιὰλέδες Περίοις της Περίοις και γιὰλέδες ἰθαγενεὺς της Μπουκάρας και γιὰλέδες Ἰνδὸν ἀπὸ τὸ βόρειον τὸν Ἰνδὸν, ἐν ἐργαστηριόμειοι οἰκογενεαζὺς και ζῶν την ζῶν την παρὶδος τον, ὁμοῖον την γλῶσσαν τον, διατηροῦς τὰς ἐθνικάς τον ἀμφερεῖς και τὰ καλὸμαίαν τον, ἔξασκον τὰς βιοτεχνίας τον και τελὸν τὰς ἰδιορρυθμίους θρησκευτικὰς τον τελείας, ἀπαράλλαχτα ὅπως εις την Περίοιαν, την Μπουκάραν και τὰς Ἰνδίας, με πρόγραμμα να τεμαχίσουν εἰς την ζῶν τον, διὰ νὰ ἐμφανισθοῦν εις τὰ ἡρησμένα αὐτὰ χωρία.

Ἄν θέλετε νὰ σταθετε καὶ τὸνδὺς τῆς βαρβαρίας, νὰ ὁρᾷτε καὶ τὰς ταπεινὰς αἰτίας ἐν τοῖς πόσισι ποικιλιωτικὸν στεῆθος, ὅπου ἀλλοτρίουν μαῦροι σπαρατῶται μισοφόροι ποὺ ἀγρίωλον στρατὸν τῆς ζωτοχίας, πανόφηλοι καὶ ὀσμάλκοι, προσηγορευόμενοι οὗτοι τὸ *Πάντασι* καὶ ἀνήνοτες εἰς τὴν ἰνδικήν αἰεσιν τὴν μὴ κρατερὰν, ποὺ πιστεύουν εἰς τὴν μετεψύχωσιν, ποὺ δὲν φρονεοῦν οὐτε τοὺς σκοτεινοὺς (τοὺς ἀνθρώπους μάλιστα), ποὺ τὰ λείψανα τῶν νεκρῶν τὸν δὲν τὰ θάπτουν, ἀλλὰ τὰ καίουν χάρις τῇ τὰ θρησκύν.

Ἔδωκ' μετὰ τὸν Ἰνδὸν διὰ ἵπτε θηματοποιῶν φάρμακα καὶ θεοβόλους μαχομένῳ ἄλλῃς καὶ ὑπεκνήδυντος· καὶ γεγυῖασι χαλμάδι καὶ χυθίνῃ διαπεφωτιστὴς χωρὶς ἡμωσμοῦν πόνου μέ βέλους τὴν χεῖρα καὶ τὰς παρειὰς τὸν, παλῶντος αὐτοῦ καὶ χάκωντας νὰ χορσέσῃν ὠκυπόνο· ὁὗτος δὲ ἐξημερωμένα φρέδια, καὶ ἔδω διὰ ἐσθίῃτε μετὰ τὸν Περσῶν φανατικούς ἀναμένοντας τὴν ἐν τὴν τοῦ Ἰμάγην τὸν Ἀλῆ ἡ Χουσι· σὺν διὰ νὰ χύσουν μαῖα δόκρυα, διὰ νὰ δειρουν τὸ στήθε τὼν καὶ σπασθίσουν τὰ ἐχυμένα κρανία τὸν μέχρι θανάτου, διὰ νὰ γίνουν ἄγιοι.

Τὸ γεγονός, ὅτι διεκρίθημεν εἰς περιβάλλον γνησίως Παροικῶν, καὶ γηγενῶν Ἰνδιζῶν καὶ γηγενῶν Μπουχαϊκῶν, εἰς τὰς πόλεις ἐν ἡσυχίᾳ *Kashgair* καὶ *Nizet*, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εὐνοσκοπέμεθα, εἰς τὴν θνῆ Μεσοποταμίαν, ἣ ἑσθία ἔχει τὰ ἰδικὰ τῆς χαρακτικισμοῦ καὶ τὸ ἰδικὸν τῆς ζωῆς, ὅς τὰ περιεγράφουμεν διὰ μακρῶν ἀποστολῶν καὶ ἐντός τῆς ὁποίας σπανίζονται πλὴν τῶν μουσουλμάνων ἄλλων τῶν αἰρέσεων, καὶ τῶν Ἑβραίων, Χριστιανῶν, Χαλδαίων, Ἀρμενίων, Νεοπαρσιανῶν, Χαλκιδικῶν, Ἀχλολούθων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, Χριστιανῶν τηροῦντες τὸ Σέβαστον (Σαμπατολάκιον). Προσέσκηται τοῦ Διαβόλου καὶ ἄλλοι.

Οὐ δέκειν τοὺς ἀποστολὴν βλέπτες
 εἰς τὴν πορείαν σου (ἡ χάρις
 ἀφ' ὧν αὐτοὶ ὁδοῦν ἐπέστη), οὐδ'
 φέρουσιν εἰς τὴν μνήμην τὸν σατα-
 νικὸν ἐκείνων ὄφιν τοῦ βιβλίου
 παραδείσου, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν μέν
 ἀκριβοῦς αὐτὰ σφύρομενος ἐξηπα-
 τήσας τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ἐξη-
 γειν αἰτία γὰρ χάθῃ ἡ πρὸς τὴν
 ἀμαρτίαν των εὐτυχία καὶ χάρις.
 Καὶ ὅταν σκεπτεται τις τὸν κατε-
 ραμμένον ἐκείνων ὄφιν καὶ ἀποει-
 λὴν ἀμαρτοτοχίαν τοῦ ἀλλοῦ
 γυναικιοῦ σιδηροδρόμου τῆς Πε-
 λωποῦς σφύρουσαν, φανταζο-
 μένην τερᾶστιον ὄφιν παρόμοιον
 εἰς αὐτανόκητον μὲ ἐκείνων τῶν
 παραδεισίων, διότι καὶ αὐτὸς σφύ-
 ρομενος εἰς τὰ ἴδια μέγῃ, ἐπεσφύ-
 ροτο γὰρ καταστῆναι ὁ πονηρικὸς ἡμι-
 τος τῆς μεγαλύντης ἡμετέρας
 ὄφιν τὸν αἰώνιον, τὸν παγγοισμὸν
 δηλ. πόλεμον, τοῦ ἀποστειλάντος
 εἰς τὸν Ἀδὴν ἐκατομυρία σφύ-
 ροντες.

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Η ΜΕΤΑΨΥΧΙΚΗ ΕΙΣ ΟΛΙΓΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΔΡΟΣ **RENES UDRE**: "ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΝ ΜΕΤΑΨΥΧΙΣΤΗΝ."

Ἀπὸ γυναικας να συμβαίνει εἰς μοιχὰ πρόθυμα.
 Π. ὅταν δὲ Ossowitch βλέπει τὴν χεῖρα τὴν γέ-
 ρου τοῦ μπλεῖο, τοῦ ὁποῦν ἀναγνωσθεῖ, ὅταν δὲ
 με Lampeer—περιτρώσεις, τὰς ὁποίας ἀνεφάρ-
 κει προθυμία κεφάλαια—ἐπνοητικὴ πρᾶξις.
 τοῦ ὁποῦν εἰς ὁμιλίαν καὶ βλέπει ἕνα πρόσωπον,
 τοῦ ὁποῦν δὲ ἐπάγει ἐκεῖ πλεόν, ἀλλὰ τοῦ ὁποῦν
 γὰρ ἐκεῖ πρὸς ἐνός τετάρτου, φαίνεται εἰς τὰ μνημονί-
 ατα ἀναμνησθῆναι—ὅχι τὰ ἴδια πρόθυμα ἀλλὰ μίαν
 καταστάσιν συνειδήσεως περιστοιχισμένην, ἐκείνην δηλαδὴ
 τοῦ προσώπου ποῦ ἀνέστηλθον αὐτὰ τὰ πράγματα.
 Αὐτὴ ὁμοίως ἡ ἐξήγησις δὲ ἐφαρμόζεται εἰς ὅλας τὰς
 περιπτώσεις. Εἰς τὰς πολὺ ἀλλὰς περιπτώσεις, ὅπου
 τοῦ μνημονίαν μαρτυρεῖ ἕνα παγινωτάριον, τοῦ ὁποῦν
 ἐπαφθὲν τυχαίως ἀπὸ μίαν ὑπερβολὴν καὶ τοῦ ὁποῦν
 καὶς δὲ ἴδῃ, πρέπει να φαντασθῶμεν ἕνα εἶδος
 δὲ εἰδήσεως ἀνιχνύσεως ἐξω—αὐτοσχῆζης.

Ἡ δεύτερα αὐτῇ παθήσεις δύναται· αὐὰ στερηχθῆ
εἰς μίαν σχετικὴν ψυχολογίαν θεωρίαν, ἣ οποία
τὴν πᾶρα πολλοὺς ὁπαδοὺς, τὴν περὶ ἀνιψίψυχας
θεωρίαν τοῦ Bergson. Ἡ ἔλικη ψυχολογία δὲν δέ-
χεται ἀπὸ δὲ μόνον εἶδος ἀνιψίψυχας· Τὰ ἔξωτε-
ρὰ ἀνιψίψυχα προκαλοῦν φυσικοὺς ἐντυπώσεις εἰς
τὰ ὄργανα τῶν αἰσθησῶν· ἡ ἐντύπωση μεταβαρῖ-
ζει εἰς τὰ εἰδικὰ κέντρα τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐγκεφάλου,
ὅπου λαμβάνει γόραγν ἡ ἀνιψίψυς.

Εἰς γινώσκαι τὴν πόσιν οὐρανῶν ἐκ Bergson γινώσκει
 βασίλει τῆς θεωρίας ἀντιθέτως εἰς τὴν ἐποχὴν ἀντιθέτως
 τὴν λογικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν. Ἐξοφῶν δὲ τὸ οὐμία μα
 τὴν ὁρατὴν δράσεως καὶ δὲν δὲν δὲν δὲν δὲν δὲν δὲν δὲν
 τὴν μὴν ἀναπαύσασθαι. Τὸ οὐμία δὲν διατηρεῖ
 ἡδὸν ἀναμνήσας, ἀλλὰ μόνον κινητικὰ συνηθείας
 [habitudes motrices]. Εἰς τοὺς καθαρὰς τοὺς ἐξο
 ρητικὸν κόσμον ἐκ ἐκπαιδευτικῶν παροτρύνεται καὶ ἀναμ
 νῶν τὴν σχήματα τοὺς οὐμίας (attitudes) καὶ πράξεις
 μὴ ἀλλος λόγους εἶναι ἐν ὁρατὴν παροτρύνεται. Ἡ
 ἀντιπρὶν εἶναι ἐξ αὐτὸ τοὺς οὐμία, εἰς αὐτὰ καὶ παρ
 νῶν. Ἡ ὁρατὴν αὐτὴ ὁποία φαίνεται παροτρύνεται
 εἰς οὐμίας καὶ λογικὴν, διότι καὶ πράγματα δὲν εἶναι
 παρὰ τίς καὶ εἰς τὸ οὐμία μὴ τὸ καὶ εἶναι καὶ αὐτὸ
 εἶναι εἰναι δυνάτον καὶ περιλαμβανὴν ἀλλας εἶναι
 ὁρατὴν. Ἡ ἀντιπρὶν ἰσχυρὸν δὲν εἶναι μὴ λειτουργικὴ
 ἀποφάσεις. Δὲν γινώσκονται διὰ τὴν γινώσκον, ἀλλὰ διὰ

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—"Αγ. Ἰωάννης Βαπτιστῆς
(ὡς παιδάκι) [Ἔθν. Μουσεῖον Φλωρεντίας]

τὴν δράσιν. Κατὰ τὸν Bergson «ἀντιλαμβάνονται συνίσταται εἰς τὸ ἀποσπᾶν ἀπὸ τοῦ ὅλουν τῶν ἀντικειμένων τὴν δυνατὴν δράσιν τοῦ σώματος μὴ ἐπ' αὐτῶν». Τούτο ὅμως δὲν ἀντιφάσκει ἐν τῇ καθαρᾷ τῶν ἐννοιῶν καὶ τῇ ἀντιληφθένει, διότι ἡ καθαρὰ αὐτῇ ἀντίληψις ἐνσωματοῦται πάντοτε μὲ συμπαθητικὰ κατὰστασις, εἴτε μὲ ἀναμνήσεως, πρῶτα τοῦ ὁποῦν τῆς ἐδρᾶς μίαν προσωρινὴν σφαῖραν. Ἡ ἐδρὰ τῶν συμπαθητικῶν κατὰσταστων ἐνὸς μῦθοις εἰς τὸ σῶμα, ὥπως καὶ ἡ ἐδρὰ τῆς ἀντίληψεως ἐνὸς στὰ ἐξωγενὲς ἀντικείμενα. Ὅσον δια τὰς ἀναμνήσεως αὐταὶ δὲν ἔχουν ὅλος διόλου ἐγκρίματα. Μὲ τὴν νῆμην εἰσρέεται καθεὶς εἰς τὸ καθαρὸν ψυχολογικόν, εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ πνεύματος.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦ Bergson δὲν ὑπάρχει πᾶρά μόνον ἓνας διανοητικὸς δυνάμεως ὁποῦ τὸν δυνατότητα τῆς ἑξῆς-αισθητικῆς ἀντήληψης· «Τὸ νὰ δύναται, λέγει, ἡ ὕλη νὰ γένη ἀντήληψις τῆς ζωῆς τὴν συνδρομὴν ἐνὸς νευροφυτοῦ συστήματος, χωρὶς ὄργανα αἰσθητικῶς, αὐτὸ δὲν εἶνε βιογενετικῶς ἀπαράδεκτον. Εἶνε ὅμως πρακτικῶς ἀδύνατον, διότι μὴ ἀντήληψις τῆς ζωῆς αὐτοῦ δὲν θὰ ἐργαζομένη εἰς τίποτε. Θὰ ἤρξαι εἰς ἓνα φάντασμα καὶ ὄχι εἰς ὄν τὸ δοκίον νὰ ζῇ, τοῦτο-δὲν νὰ δοῖται».

⁷ Ἡ λέξις φάντασμα δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς
ἐπελθὸν ὑπὸ ἑνω ἀ μεταυικητή, διότι πλάσσει
καί φαντάσματα θρόνα, ὅπως εἶδομεν εἰς προηγ-
μένην κεφάλαιον. Ἐν τούτοις ἡ λέξις φάντασμα εἴνε
ἀκριβής ἐὰν λάβωι τὸ ὄν ὁρίν διὰ τὰ φαντάσματα
δὲν ἔχουν παρὰ ἑαυτοῦ τέχνην, ἡ οποία εἴνε τὴν
προέλευσιν τῆς μάλλον εἰς τὴν ἀνεύροθι κατὰστασι
τοῦ ατόμου παρὰ εἰς τὴν κατὰστασι τῆς ἐργηθό-
σεως. Τὰ φάντασμα εἴνε ἀνεύροθι δημιουργία τοῦ
ατόμου. Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπονοετικὴ κατὰστασι εἴνε
ἐπίσης κατὰστασις ἀδιαφορίας τοῦ ατόμου πρὸς τὴν
ζωήν, τούτεστι δὲν ἔντυποιται ἐρεϊσμὸς αὐτοῦ πρὸς
νὰ ἐνδιαφέροι διὰ τὴν περβαλλόμενα αὐτὸν ζώην.
Επομένως, σύμφωνα μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ Bergson,
αὕτη εἴνε μία κατὰστασις κατὰ τὴν ποίαν ἡ ἀντίψυ-
ξις εἴνε δυνατή, χωρὶς τὴν βοήθειαν τῶν αισθη-
σεων. Πῶς ἐννοοῦμεν αὐτὴν τὴν ἀντίψυξιν; Μία
φορὰ διὰ τὴν ἀντίψυξιν αὕτη δὲν εἴνε πλέον τὸ δια-
φορικὸν ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐνδεχομένης δράσεως ἐπὶ

Η δύση μὲ τὴν ἀφθαστή καὶ ἀνεκριντὴ ὁμορφίαν τῆς
δοκίμοις τοῦ χρώματος τῆς σὺ Καστοῦ τοῦ παλίου,
καὶ οὖν ὀυμπνίει ὁ βράχος καὶ οὐκ αὖται αἰματοστάτης
ἐπιβοῶναι σὰ μάτια μὰς ἀργὰ τοῦ δειλινό...
Κ' ἡ παιγνιδιάρη ἡ θέλῃσσαι ἀπ' ἡ ἀρογνάλι ὡς πέρα
σκεπτομένη μὲ δλοχόουσαι σφίγναι μαγικά
τὴν ὥρα ποὺ τερεβόουσαι τοῦ φῶς μὲ στὸν αἰθέρα,
—τὴ θέλῃσσαι νὰ φαίνεται ντυμένη φεωοία!...

Σχίσμα
ΝΕΟΠΟΤΑΜΟΝ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΚΑΗΜΟΙ

ΛΥΠΗΣΟΥ ΤΑ...

(Χειρόγραφο μιᾶς ἀρρώστης κόρης)

Πόσες φορές επέρασες, λεβεντιονίε μου δού,
τὴ φτωχική μας στράτα,
πὺν δέχτηκεν ὅλο παλμὸ κι' ἀγάπη περισσὴ
τὰ φτερωτά Σου νιάτα.

Πίσω από τὸ μισόκλειστο παράθυρο κρυφτά
 πρόσμενα ὦρα τὴν ὦρα...

Σ' ὄνείρατα εἶδα ὀλόχρυσσα ἡ καρδιά μου νὰ σκιρτᾷ
—τῆς νιότης πρῶτα δῶρα...

Κι' ἀγάπησες κι' ἀγάπησα—για πρώτη μου φορά—
μουδωσες τὴν ἐλπίδα,
μὰ ὄχι καὶ γιὰ πολὺν καιρὸ: τὴ μόνη μου χαρὰ
νὰ σβήνῃ ἀπὸ τὴν εἶδα...

Ἐν ᾧ περὶ αἱ ἄς χάνονται, ἡ καρδούλα μου ἄς πονᾷ, μόνο—Καμὴ μου πλάνε! —
 πρόσξες ἀγάπης τ' ἀγὰν ὄνειρά μου τὰ στεγνά,
 πονὶ πλάι μὲ Σ' ἔς γυονᾶς...

1995 ALEXANDER D. MENTZAFAS

οσως, την οποίαν επιφέρει ἡ ὀνειρωδική κατάσταση, το πνεῦμα εἶναι ἱκανόν να πᾶσθῃ καὶ φυσιολογικὰ ὅρμη. Αἰὰ να ὑπάρχῃ ὁμοιωματικὴ ἀντήλησις πρέπει το πνεῦμα χαλαρώσωνται πανταχόθεν, να εἴναι ἐν τοῦτοις τεταμένον πρὸς τὴν διενόησιν τῆς γνώσεως, ἣ ὅποια πρέπει να ἀποκτηθῇ. Πρέπει να ὑπάρχῃ μία προσπάθεια διενόησης, ἀνταποκρινομένη εἰς μίαν ὑποβολὴν ἐρχομένην γενναίως ἐκ τῶν ἑξῶς εἰς κατάστασιν ἐρηγώσεως. Πρέπει ἴσως ἐπίσης ἡ γνώσις να συνδυηθῇ συνθήκας εὐχίδας, να εἴναι μία ἀπὸ τὰς βαθεῖας αὐτὰς καταστάσεως ὅπου, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Bergson, δύναται να παραχθῶν ἐκ τῆς μηχανιστικῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὴν ψυχὴν ἔρριπτον».

Δρ ΠΥΛΑΓΟΡΑΣ

ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ.—«Έρω»

[Ἔθν. Μουσεῖον Φλωρεντίας]

Ο ΜΕΓΑΣ ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ ΝΤΟΝΑΤΕΛΛΟ

Υπάρχουν τεχνίται της Αναγεννήσεως εύρισκόμενοι πρὸ αὐτῆς καὶ μετ' αὐτήν. Ἡ ὑπέροχος τέχνη των δὲν ἀρκεῖται εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς των. Τὰς ρίζας των ἀπλώνουν εἰς τὸ παρελθὸν τῆς ἀρχαιότητος ἢ ὁποῖα ἐνέπνευσε τὴν Ἀναγέννησιν μετὸν κλασικισμὸν τῆς καὶ κλάδους των, βαρεῖς ἀπὸ εὐχύμους καρποὺς εἰς τὸ μέλλον, τὸν Νατουραλισμὸν.

Ἐνας τῶν τεχνιτῶν τούτων ἦτο ὁ Ντονάτο ντὶ Νικολὸ ντὶ Μπέττο Μπάρντι, ὁ γνωστὸς εἰς ὅλον τὸν κόσμον μετὸ ὄνομα Ντονατέλλο, χαϊδευτικὸ ὄνομα τῆς παιδικῆς του ἡλικίας.

Τὸ δημιουργικὸ χέρι του ἐσπείρε γύρω μας ἀριστουργήματα τὰ ὁποῖα ὅσον καὶ ἂν ἀπέχουν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν μας, δὲν φαίνονται καθόλου ξένα ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἀντιλήψεως τῆς τέχνης.

Εἶναι καὶ τὸ ὁποῖον ἔζησε μεταξὺ μας καὶ τὸ ἀγαπήσαμεν.

Ἡ ἀγία Καικιλία ζῇ εἰς τὴν ψυχὴν μας σὰν καὶ τὸ ὁποῖον ἐχάσαμεν ἀλλὰ δὲν τὸ ἐλημονήσαμεν. Ἡ θεία ἀγνότης τῆς μορφῆς της συγκινεῖ τὴν στοργὴν μας πλέον, δὲν συγκινεῖ μόνον τὴν καλλιτεχνικὴν ἀντίληψιν.

Καὶ ὅλα τὰ πρόσωπα τῆς ἀρμονικῆς παραγωγῆς τοῦ Ντονατέλλο, τὴν αὐτὴν ἐπίδρασιν ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν μας. Βιβλικαὶ μορφαί, ἀπόστολοι σοβαροὶ καὶ χαριτωμένα παιδάκια χορεύοντα ἀκούραστα τυλιγμένα εἰς τὰς γκιρλάντας τῶν ἀνθέων, θορυβοῦντα μέσα εἰς τὴν ἱερότητα τῶν ναῶν χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦν καὶ νὰ ἀμαρτάνουν. Ἐδῶ ἕνας φοβερός καὶ τρομερὸς κοντοτιέρος τῆς Πάδοβας ὁ Γκαταμίλλατα ἐκτείνει ἀγέρωχος τὴν στραταρχικὴν ράβδον του, μετὰ τὴν αὐτὴν πεποῖθησιν καὶ τὴν ὑπακοὴν τῶν στρατιωτῶν του ποὺ εἶχε ὅταν ἔζη καὶ παρέκει ἕνας ἅγιος Γεώργιος ὑπέροχος εἰς τὴν ἀλκὴν τῆς ἀγίας ψυχῆς του περισσότερον, παρὰ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀσπίδος του.

Τὰ χαριτωμένα παιδάκια τοῦ ἄμβωνος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ παρὰ τὴν Φλωρεντίαν πρὸντο μέσα εἰς τὰ παιγνίδια καὶ τὰ σκιρτήματα δὲν λησμονοῦν, οὔτε κουράζονται νὰ ὕμνο λογοῦν τὸν Θεόν.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ πρόσωπα, δὲν παύομεν ποτὲ νὰ τὰ θαυμάζωμεν ὅσας φορὰς καὶ ἂν τὰ ξαναβλέπωμεν. Πάντοτε καὶ νέον θέλητρον θὰ σταλάξῃ εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ δὲν θὰ παύσῃ νὰ εἶναι καὶ ζωντανὸν καὶ καὶ ἀγαπητὸν ποῦ

Ἄγ. Γεώργιος.

[Ἐθν. Μουσεῖον Φλωρεντίας]

μᾶς λείπει καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὸ ξαναβλέπωμεν μετὰ τὴν ἴδια λαχτᾶρα ποὺ ὁδηγεῖ τὰ βήματά της εἰς τὸν τάφον τῶν ἀγαπητῶν μας, μήπως ξαναεἰδοῦμεν τὴν ἐπιθυμητὴν μορφήν ἐξαυλωμένην ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν στοργὴν τυλιγμένην μόνον σὲ προτερήματα καὶ γυμνὴν ἀτελειῶν.

Αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν γεννοῦν τὰ ἔργα τοῦ Ντονατέλλο. Ὅλα ἐκφράζουν χαράν, δὲν χάνουν τὴν ἀγνότητα καὶ ὅταν εἶναι θλιβερά εἶνε ποτισμένα μετὰ μιὰν ὑπερήφανον ἐγκαρτέρησιν. Πῶς ἡδυνήθη ὁμως ὁ καλλιτέχνης νὰ διαφυλάξῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του ἀσβεστον τὸ φῶς τῆς ἡρεμίας καὶ τῆς ἡσυχίας. Ἡ ζωὴ του ὑπῆρξε γεμάτη ἀπὸ ἀνησυχίας καὶ τὴν κατέφαγεν ἡ θλίψις καὶ αἱ ἀντίξοι περιστάσεις. Ἡ παιδικὴ του ἡλικία διήλθε μέσα εἰς τοὺς φοιτητοὺς διωγμοὺς τοῦ πατρὸς του, ἐξορίστου ἢ μᾶλλον φυγάδος, ἀλλὰ ἀκουράστου συνωμότου. Ἐξωρίσθη ἀπὸ τὴν Φλωρεντίαν κατὰ τὴν στάσιν τῶν Τζιόμπι καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν Πίζαν, τὴν Λούκαν ζητῶν ἀσυλὸν τῆς τραγικῆς ζωῆς του. Μία νέα συνωμοσία ἐγίνετο ἀφορμὴ νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ μόλις ἐσώθη μετὰ νέαν φυγὴν.

Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ταραχώδη ζωὴν ἐγεννήθη ὁ Ντονατέλλο, τὸ 1386, καὶ ἡ παιδικὴ του ἡλικία διήλθε μετὰ τὸν τρόμον τοῦ θανάτου, τῶν διώξεων καὶ τῶν ὕβρεων.

Τὰ πρῶτα τεχνικὰ μαθήματα, ἔλαβεν εἰς ἕνα ἀργυροχρυσόχοδον ὅπως ὅλοι οἱ καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς του.

Κατόπιν ὁμως εἰσῆλθεν εἰς γλυπτικὰ ἐργαστήρια συμπατριωτῶν του καὶ ἐγνωρίσθη μετὰ τὸν μεγάλον ἀρχιτέκτονα Μπρουννολέσκι καὶ ἡ τέχνη τῶν δύο αὐτῶν προνομιούχων ἡδελφῶν.

Μαζὺ ἐπεχείρησαν τὸ ταξίδιον τῆς Ρώμης. Ἡ Ρώμη ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτο κατὰ ἀγρίον καὶ πολεμικὸν καὶ οἱ δύο νέοι καλλιτέχναι μέσα εἰς τὰ ἐρείπια καὶ τὴν ἐρημίαν ἐπλανῶντο σχεδιάζοντες καὶ μελετώντες τὰ λείψανα τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Μπρουννολέσκι μένει εἰς τὴν Ρώμην καὶ ὁ Ντονατέλλο ἐπανέρχεται εἰς τὴν Φλωρεντίαν μετὰ μακροὺς σταθμοὺς ἐργαζόμενος ἐν

τῷ μεταξὺ εἰς τὸ Ὁρβιέτιο καὶ τὴν Κορτόνα καὶ ἄλλου.

Ὁ Ντονατέλλο ἐξετέλεσε πλήθος ἔργων εἰς μάρμαρον, χαλκὸν καὶ ξύλον. Βεβαίως τὴν ἐμπνευσὶν του ἐσπυρεν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀλλὰ κατ'ὀρθωσεν νὰ δώσῃ μιὰν νέαν ψυχὴν. Ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια, τὸ βάθος καὶ ἡ οὐκ ἐπὶ τῆς σκέψεως, εὗρηκαν εἰς τὸν Ντονατέλλο ἕνα ἰσχυρὸν διερμηνευτὴν. Εἶναι ὀλίγον τολμηρὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα συνέλεξε ὅτι ἐκείνη ἀπέρριπεν ὡς ἀχρηστον. Ἀπὸ τὴν κλασσικὴν ἐννοῶ ἀρχαιότητα. Τίποτε τὸ ἀφηρημένον καὶ τὸ ἀπρόσωπον, καὶ τὸ τέλειον ὅπως τὸ ἐφαντάσθη ἡ ἀρχαιότης ἀνιδρύουσα θεοὺς καὶ νύμφας.

Ὁ Ντονατέλλο ἐπλασε μετὰ ἕνα ἰσχυρὸ καὶ σκεπτικὸ χέρι, ἀνθρώπους καὶ μόνον ἀνθρώπους, ἀδιάφορον ἂν παρίστανε ἁγίους ἢ ἀρχοντας. Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ τὸν ἐμάγευε καὶ αὐτὴν ἐσχηματοποίησε. Τὸ αὐλὸν ἐγίνετο ὄγκος εἰς τὰς χεῖρας του καὶ μιὰ ἀσχημία τοῦ προσώπου δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ συλλάβῃ τὴν σκέψιν.

Οἱ προφῆται του εἶναι σχεδὸν ἄσχημοι, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὰ ρικνὰ δέσματα καὶ τὰ ἀκανόνιστα χαρακτηριστικὰ σφύζει μιὰ ζωὴ καὶ μιὰ δύναμις ἐκπληκτικὴ καὶ εἰς τὰ μάτια των ἐκείνα πολὺ ἀνθρώπινα κατοπτρίζεται μιὰ σκέψις θεία ἀνάλογος μετὰ τὴν θεϊότητα τῆς ψυχῆς των.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἶναι ἄλλοτε χαριτωμένος νεανίας καὶ ἄλλοτε κατεσκευασμένος ἀσκητής, πάντοτε ὁμως εἶναι ὁ πρὸδρομος τοῦ Χριστοῦ, ἐξαυλωμένος ἀπὸ τὴν θεϊαν συνάντησιν τῆς Βαπτίσεως.

Ὁ Φειδίας ἐγένεκεν βαθέως ὅτι ἐβλεπε τριγύρω του, ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ ἐβλεπε τριγύρω του ἐπλασε ἕνα Δία μοναδικὸν καὶ ἕνα ἐφηβὸν ἄνθος τῆς ἀνθρωπίνης παραγωγῆς.

Ὁ Ντονατέλλο ἐξ ἴσου θαυμαστὸς εἰδίκησεν ὅσον ἡμποροῦσε. Καὶ μέσα ἀπὸ τὴν εἰδίκησιν αὐτὴν ἐπροκαλοῦσε γενικὰ ἐντυπώσεις.

Καὶ τὰ ἔργα του τόσον ἰδιότυπα καὶ εἰδικὰ ἔγιναν γενικότητες.

Δὲν εἶναι πλέον ὁ Δαυὶδ ἢ ὁ Ἅγιος Ἰερεμίας, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ἢ ὁ Ἐσταυρωμένος. Εἶναι ἡ σκέψις, ἡ ὁργὴ, ἡ θέλησις, ἡ θλίψις, ἡ ψυχὴ τέλος πάντων, ἡ βαθεῖα ψυχὴ τοῦ καθ' ὁμοίωσιν ἀνθρώπου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Δαυὶδ.

[Ἐθν. Μουσεῖον Φλωρεντίας]

Δαυὶδ.

[Ἐθν. Μουσεῖον Φλωρεντίας]